

20 HISTÒRIES DE SUPERACIÓ AL RAVAL

Josep Masabeu

1998 - 2018

B-RAVAL

20 anys

1998-2018

**20 HISTÒRIES DE SUPERACIÓ
AL RAVAL**

Josep Masabeu i Tierno

Primera edició: Desembre 2017

© Josep Masabeu i Tierno, 2017
josepm@braval.org

Editor: Fundació Raval Solidari
C/ Guifré 4, ent. 3^a
08001 Barcelona
T. 93-301-99-04
ravalsolidari@ravalsolidari.org
www.ravalsolidari.org

Dipòsit legal: B-25797-2017
ISBN: 978-84-697-3834-4
Disseny i maquetació: Mail Boxes Etc. Espanya
Impressió: Mail Boxes Etc. Espanya
Printed in Spain - Imprés a Espanya

Tots els drets reservats.

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només pot ser realitzada amb l'autorització dels titulars.

Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si us cal fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquest llibre
(www.conlicencia.com; 91-702-19-70 / 93-272-04-47)

*Als voluntaris de Braval,
que anualment dediquen
més de 15.000 hores
a ajudar als altres*

SUMARI

Pròleg. Núria Gispert i Feliu, expresidenta de Càritas.....	9
1. El futur es diu Rynat.....	13
2. Comencem pel principi.....	17
3. Projecte 2002: els inicis de Braval.....	21
4. Santi. Fins l'últim moble.....	25
5. El Raval, un barri obert.....	29
6. Trenquem els estereotips	33
7. Glenn. L'enginyer que no creu en impossibles.....	37
8. Ivan. El joc del menjar	41
9. Voluntaris, un referent per als nois	45

10. Dani. Va ser ajudat i avui ajuda a Braval.....	49
11. Núria Gispert, un puntal de Braval.....	53
12. Compta fins a tres.....	57
13. Quan va morir el meu pare.....	61
14. Herois del Raval.....	65
15. Qui ajuda és a l'avantsala de trobar-se amb Déu	69
16. El problema no és la immigració, és l'atur.....	73
17. La República del Raval.....	77
18. Com una haima a peu de carrer.....	81
19. Nil. Uns dies sense anar al cole	85
20. El Liceu pel Raval. Com un conte de Nadal.....	89
Epíleg. En aquests 20 anys.....	93

PRÒLEG

Ara fa 20 anys que, al voltant de l'església de Montalegre de Barcelona, va començar Braval, un projecte de solidaritat que es va consolidar el 2002 en ocasió del centenari del naixement de sant Josemaria Escrivà, amb l'objectiu de promoure la cohesió social, lluitar contra la marginació, prevenir l'exclusió social dels joves i facilitar la incorporació dels immigrants a la nostra societat.

La vida i el desenvolupament del projecte el podreu seguir llegint aquestes **20 històries de superació al Raval**, per a les quals en Josep Masabeu -en Pep- m'ha demanat que li faci un pròleg.

Des que es va començar a treballar en el projecte l'any 1998, en Pep i el seu equip van mostrar una clarividència i encertada visió de futur, i el que en aquells moments semblava una utopia, avui és una realitat.

Durant aquests 20 anys, la globalització ha entrat a casa nostra com un cavall desbocat. Tots ens pensàvem que era l'hora del

desenvolupament, però no de la manera salvatge com s'ha produït. Tenim xifres esfereïdores.

Actualment, el percentatge de treballadors considerats pobres és del 13%, segons l'informe d'Oxfam Intermón a partir de dades de l'Eurostat. El 2007 el percentatge era del 10%; la precarietat laboral i els salaris baixos expliquen aquest creixement. Avui, 1 de cada 5 espanyols es troba en risc de pobresa; a Catalunya 1 de cada 4 menors viu per sota del llindar de la pobresa; i l'1% de la població mundial posseeix tanta riquesa com el 99% restant.

L'any 2015, segons l'Agència de les Nacions Unides per als Refugiats (ACNUR), cada minut 24 persones van haver de deixar casa seva, i es va arribar als 65,3 milions de refugiats, la xifra més elevada des de la Segona Guerra Mundial. Més de la meitat dels refugiats (51%) són persones menors d'edat.

El 2016 es va establir un nou rècord amb més de 5.000 persones mortes al Mediterrani. Segons dades de la Comissió Espanyola d'Ajuda al Refugiat (CEAR), des de l'any 2000 més de 37.000 persones han perdut la vida intentant trobar refugi a Europa.

Però tot això no ha desanimat l'equip d'en Pep, que ha afrontat i ajudat a resoldre els nous problemes, i aquest llibre ens mostra que Braval, com diu la revista *Valors* del febrer de 2017, ha estat i és un referent al barri.

Mitjançant les activitats de Braval, els joves es van entenent, es comprenen i es respecten cada dia una mica més. Aquesta convivència fonamenta la tolerància i la cohesió social del futur. Per això és fonamental consolidar l'ascensor social, és a dir, que realment es donin oportunitats de prosperar en la societat. I per

aconseguir-ho cal tenir present que l'educació és l'eina fonamental per vèncer la pobresa, la marginació i l'exclusió social. Es tracta de crear oportunitats per als joves i les famílies, i Braval ofereix possibilitats tangibles de millora, amb esforç i ajuda mútua. Aspecte que queda ben reflectit en l'article publicat a la secció d'esports de *La Vanguardia* del 7 d'abril de 2017, on hi ha una plana dedicada a l'equip cadet de futbol sala de Braval, que integra i obre horitzons a joves immigrants de trenta països, que parlen deu llengües i que participen en els programes socioeducatius de Braval. L'autor de l'article en fa el següent resum: “És un equip que dóna vida. Són mons separats pel seu origen, però units pel futbol i la formació humana de Braval”.

Finalment, el llibre ens mostra el paper que juguen les persones voluntàries, que dediquen milers d'hores als altres, persones que donen la mà a l'altre. Com diu Mons. Ferran Ocariz, prelat de l'Opus Dei, en la carta pastoral del 14 de febrer de 2017, “tots hem d'engrandir el cor -li demanem al Senyor que ens doni un cor a la seva mida-, perquè hi entrin totes les necessitats, els dolors, els patiments dels homes i les dones del nostre temps, especialment dels més febles”.

Braval ha començat des de sota, com una llavor al Raval, per contribuir a transformar la cultura, la manera com ens relacionem, la mateixa economia i l'obertura als altres. Tot això s'aconseguirà, no en tinc cap dubte. Aquí es comença a construir i viure un cel nou i una terra nova.

Núria Gispert i Feliu
Expresidenta de Càritas

1. EL FUTUR ES DIU RYNAT

Article de Silvia Gruart. *Avui*, 04.01.2009. p. 30.

Transició: L'Altyn i l'Igor van deixar Ucraïna poc després del desmembrament de l'URSS per començar de bell nou a Barcelona. Professió: Ella és filòloga russa però treballa en el servei domèstic. Esperança: Se senten orgullosos del seu fill Rynat, que estudia enginyeria tècnica.

Quan Altyn va començar a estudiar filologia russa a la Universitat d'Ucraïna el 1980 no s'imaginava que una dècada després es desintegraria l'URSS i que el rus, fins llavors omnipresent a tot arreu, deixaria de ser preponderant. Van ser cinc anys de carrera en una república on coneixeria a Igor, el pare del seu fill.

Amb el títol a la mà es va tornar al Kazakhstan, d'on és originària, i allà va exercir durant tres anys de professora de rus i de literatura en un institut. Igor era militar i havia estat destinat a Txecoslovàquia, llavors país satèl·lit soviètic, i Altyn se'n va anar a viure allà durant sis anys, en una petita ciutat amb una important

comunitat russa on tenien menjar, teatre i botigues russes.

Altyn és musulmana. “Em vaig casar sense el permís dels meus pares perquè pensava que no m’el donarien”, explica. El motiu: Igor és cristià ortodox. Un mes de maig de fa 22 anys es va escapar de casa i va fugir amb ell a Ucraïna. Allà van celebrar un gran casament amb la família d’ell, i només va assistir el pare d’ella. Però ara també la família d’ella l’ha acceptat.

Va caure el mur de Berlín el 1989 i amb ell van caure moltes més coses que una paret física. La Unió de Repúbliques Socialistes Soviètiques es desmuntava, la Guerra Freda començava a desaparèixer i els militars de la superpotència abandonaven els seus llocs a l’Europa comunista. Igor va ser reenviat cap al Kazakhstan i un any després van tornar tots dos a Ucraïna, on va néixer Rynat.

Però Altyn ja no va trobar feina de professora de rus. A principis dels noranta “totes les assignatures es feien en ucraïnès. Només s’estudiava el rus com a idioma estranger”, explica Altyn. Va tenir sort i va entrar a treballar en un balneari-escola per a nens, la majoria afectats per la radiació nuclear de la central de Txernòbil. Allí va estar vuit anys “i m’agradava molt”. Però finalment va arribar la crisi i van reduir plantilla. Altyn va quedar afectada i el seu marit va haver de tancar el negoci de bijuteria de fusta.

Barcelona apareixia en l’horitzó com una ciutat on podien començar de nou fugint d’una època incerta. Igor va ser el primer a venir, l’any 2000, i set mesos després van venir Altyn i Rynat. El canvi de vida va ser radical. Primer van viure en un pis pastera al Raval, en una habitació on van arribar a dormir vuit persones. Temps difícils. Però a poc a poc van anar millo-

rant la seva situació inicial de precarietat fins que van aconseguir un habitatge familiar propi, on viuen ara, a la Verneda.

Amb 11 anys Rynat es va adaptar amb facilitat. Al principi anava a l'aula d'acollida i de seguida va aprendre l'idioma i va fer nous amics. Sobretot a Braval, una associació on voluntaris donen suport socioeducatiu als nens que ho necessiten. Allí va rebre reforç escolar i jugava a futbol amb els seus nous companys. Aquest estiu, ja amb 18 anys, ha passat a ser voluntari de Braval.

El que més enorgulleix als seus pares és el seu èxit escolar. Ara estudia enginyeria tècnica a l'Escola Industrial i, si li surt bé, cosa molt probable donat el seu brillant expedient, s'animarà a fer enginyeria superior. L'èxit d'en Rynat és per als seus pares l'esperança de futur: la constatació que millorar és possible.

Igor va estudiar un any d'enginyeria a Ucraïna i va haver de deixar-ho per fer el servei militar obligatori. Mai més va reprendre aquells estudis que ara ha iniciat el seu fill. Altyn treballa en el servei domèstic i mai s'ha plantejat dedicar-se a fer classes de rus, ni ha mirat de convalidar el seu títol universitari. “No tinc temps per buscar un treball com aquest i necessitem els diners per pagar la hipoteca de la casa”, explica. Tot i que parla un bon castellà, tem no tenir prou nivell per fer de professora.

La crisi que els va allunyar d'Ucraïna ha arribat a Catalunya. “Si el meu marit es queda sense feina, no podem pagar la hipoteca”, lamenta Altyn. “És un moment complicat”, admet Igor, que fa vuit anys que treballa per a una empresa dedicada a les reformes a la llar. Ell mateix està arreglant l'habitatge on viuen i els està quedant força bé. Altyn treballa pels matins netejant les habitacions d'un hotel, i per les tardes en diferents cases per hores. Però

confien que sortiran endavant. No volen tornar a Ucraïna. El que menys, Rynat. “M’agrada viure aquí”, afirma. La mare, mig de broma, li retreu que està oblidant el rus.

** En Rynat va acabar enginyeria elèctrica. Després va fer imatge i so. Treballa en un estudi de doblatge.*

2. COMENCEM PEL PRINCIPI

Des de l'any 1802 existia al barri del Raval de Barcelona la Casa de Caritat en els edificis de l'illa de cases que formen la cantonada dels carrers Montalegre i Valldonzella. L'any 1902 es va inaugurar l'església actual, projectada per l'arquitecte August Font i Carreras (1845-1924) que, entre altres edificis destacats, va projectar el cimbori i va dirigir les obres de la façana de la Catedral de Barcelona.

L'any 1957 la Casa de Caritat es traslladà a les Llars Mundet, i anaren cessant progressivament els actes de culte a l'església, que va estar pràcticament tancada durant gairebé deu anys.

Atesa aquesta circumstància, la Diputació de Barcelona feu donació de l'església a l'Arquebisbat de Barcelona, per tal que en garantís el culte. I l'Arquebisbat de Barcelona confià l'església a l'Opus Dei el 1967. El 29 de juny de 1967, festa de sant Pere i sant Pau, en la Missa anticipada vespertina del dia anterior, l'Opus Dei prengué possessió de l'església i es restablí el culte.

Per decisió del Sr. Arquebisbe, el temple quedà sota l'advocació de la Mare de Déu de Montalegre. La seva festa és el 31 de maig, diada en que se celebra la Visitació de la Mare de Déu.

Dins la tasca pastoral general de l'Arquebisbat de Barcelona, i en unió amb els diversos organismes diocesans, l'església de Montalegre realitza les activitats pastorals que li son pròpies i, amb el Centre Catequètic, ofereix col·laboració a totes aquelles entitats que preparen grups per a la recepció dels sagraments.

Al mateix temps, es va començar una àmplia iniciativa de solidaritat amb els habitants del Raval, en la qual hi col·labora un nombrós equip de voluntariat.

Es realitzen diversos tipus d'actuacions per millorar les condicions de vida de les persones del Raval, que comprenen els següents aspectes: ajuts a l'atenció familiar (aliments, roba, material d'higiene i neteja), dels que se'n beneficien habitualment unes 600 famílies; actuacions en habitatges, acompanyament de gent gran o sola, ajudes mèdiques i maternals, seguiment de malalts, escolarització, ajuts per a la inserció laboral; cursos d'al·fabetització, cuina i confecció; campanya d'aliments de Nadal i campanya de Reis, així com altres ajuts puntuals.

Tot això es ve desenvolupant ininterrompudament des de l'any 1967, ara fa més de 50 anys, i va cristal·litzar en l'Acció Social Montalegre.

I aquest esquema de treball va anar molt bé fins el 1998. Però l'any 1998 començà a despuntar la immigració, amb un creixement i rapidesa inesperada. En aquest quadre podem veure l'evolució del % d'immigrants:

	1998	2008	2018
Espanya	1%	11%	10%
Catalunya	3%	15%	14%
Barcelona	4%	17%	17%
El Raval	10%	48%	49%

Llavors ens plantegem: què hem de fer? Estem davant una nova situació. Hem passat de ser un país d'emigrants a un país d'immigrants. Com hem d'afrontar-ho? Comencem a mirar i estudiar el que es fa en diferents països que ja tenen molta experiència en immigració. Viatgem als Estats Units i Anglaterra, visitem centres dedicats a l'atenció dels immigrants, i després d'un ampli estudi, fem un plantejament del que volem fer.

Veiem que cal incidir en l'atenció familiar primària, com fins al moment; calia crear espais comuns de convivència per fomentar la relació social i evitar els guetos; s'havia d'incidir en els processos d'acomodació a la nostra societat, en l'èxit escolar i en la inserció laboral.

Per afrontar-ho, creàrem la Fundació Raval Solidari, que s'encarregaria d'aconseguir els cabals necessaris pel desenvolupament dels projectes; i al mateix temps començàrem dos equips esportius multiètnics Braval.

Actualment som quatre entitats coordinades: la Fundació Raval Solidari, que cerca el finançament; l'Acció Social Montalegre, dedicada a la atenció familiar primària; Braval, centre de suport

socioeducatiu; i Terral, centre específicament dirigit al desenvolupament de la dona

Tots els projectes i activitats es porten a terme amb la generosa dedicació del voluntariat. Gent de tota edat, procedència social, opinió i creença posen la seva experiència i les seves aptituds al servei dels altres: joves, estudiants, mares de família, professionals i jubilats. Antics participants en els programes, ara són voluntaris.

És un voluntariat molt nombrós: 350 a l'hivern, 160 a l'estiu i més de 1000 a les campanyes de Nadal i Reis.

3. PROJECTE 2002: ELS INICIS DE BRAVAL

El gener de 1998 en Jordi Aguiló, en Toni Bigorra i en Climent Cortés organitzaren dos equips de futbol multiètnics. Els primers dies jugaven al carrer, però poc després ens van deixar gratuïtament un camp de futbol a l'escola esportiva Brafa de Nou Barris. I d'aquí ve el nom de Braval, de Brafa i Raval.

Progressivament es van anar desenvolupant altres activitats esportives i de suport socioeducatiu. En augmentar els equips esportius es passà a entrenar al Poliesportiu Municipal Can Ricart del Raval. Des del primer moment es comptà amb la col·laboració econòmica de la Fundació Raval Solidari, i el decidit suport del Consell de l'Esport Escolar de Barcelona.

El curs 2000/2001 s'amplià l'oferta d'activitats en disposar d'un local provisional al barri. Primer, una sala de l'església de Montalegre, i després un espai del magatzem d'aliments i roba de la mateixa església.

A finals de l'any 2000 férem una valoració del treball realitzat

fins al moment i, veient els resultats tant positius en cohesió i promoció social, decidirem consolidar la feina, i ho anomenàrem “Projecte 2002”.

Començàrem tot un seguit de gestions per a fer-ho possible: cercar un local suficientment ampli al barri, buscar els diners per comprar-lo i fer les obres, gestionar el permís d'obres i la llicència d'activitats, ampliar el nombre de participants i voluntaris, constituir legalment l'associació, etc. Podríem dir que ens ficàvem en un mal de cap darrera d'altre, però els resultats paguen la pena.

Les gestions les encomanàvem al beat Àlvar del Portillo, ja que volíem que Braval fos una de les iniciatives socials que es presentarien públicament l'any 2002, en ocasió del centenari del naixement de sant Josepmaria Escrivà, fundador de l'Opus Dei. Pensàvem que sant Josepmaria no estaria disposat a “fer-se un regal” a si mateix en el seu centenari, però que el beat Àlvar sí que ens hi ajudaria. I així va succeir: un pas darrera l'altre es van anar superant les dificultats.

A més, el 3 de setembre de 2001, en Rafa Però -cap de programes en aquell moment- i jo tinguérem l'oportunitat de parlar uns minuts amb Mons. Xavier Echevarría, prelat de l'Opus Dei, que estava de pas per Barcelona. En aquesta conversa ens va encoratjar amb aquestes idees: Poseu tota l'ànima en aquesta feina, penseu que al darrera hi ha moltes ànimes; és un deure de caritat atendre'ls, perquè vénen per a poder menjar; doneu-los formació, que no perdin el seu idioma; no us quedeu només en l'aspecte assistencial, sinó que heu de fer una tasca apostòlica i d'evangelització, amb els nois, les famílies i els voluntaris; aneu a poc a poc, fent el que es pugui assumir, sense estirar més el

braç que la màniga; i heu de fer i desaparèixer, tot per a la glòria de Déu. Des d'aquell moment i fins a la seva mort el 2016, Mons. Echevarría va anar seguint les notícies que li enviàvem de Braval, ens encomanava a Déu, i ara ho farà encara més. Tenim tres grans ajudes en el cel!

Amb aquesta empena i seguretat, constituïrem legalment l'associació el 2 d'octubre de 2001, i el 24 d'octubre de 2001 es signava la compra del local.

La presentació pública de les activitats tingué lloc el 5 de juny de 2002 en el nou local encara sense instal·lar. L'acte fou presidit pel President de la Generalitat de Catalunya, Jordi Pujol, i beneí el local el Cardenal de Barcelona Ricard Maria Carles.

A més de les autoritats i representants de nombroses entitats del barri i de les principals ètnies i religions que hi conviuen, més de 200 persones assistiren a l'acte.

La nota de diversitat culinària la van posar les mares dels participants en els programes, que prepararen un berenar multiètnic amb varietats dels seus respectius països. La nota de diversitat religiosa la posà un noi de Laratxe (Marroc), que tancà amb un "Al·lahu Akbar" (Déu és el més gran) la benedicció del Cardenal Carles.

El juliol de 2003 es va començar a utilitzar el local. A partir d'aquell moment, nombroses personalitats de l'àmbit social, polític, religiós, empresarial, esportiu i cultural han estat a Braval.

Recordem especialment la visita que ens va fer Mons. Ferran Ocariz, prelat de l'Opus Dei, el 15 de juliol de 2017. Li vam ex-

plicar el funcionament, les dificultats i els resultats de la nostra feina. Ell ens va animar a seguir endavant, tot dient que cal tenir esperança “perquè com deia sant Josepmaria, dels treballs que són per a Déu mai es perd res”. Una curta estada de poc més de mitja hora, que queda per al record i ens encoratja a seguir en aquest camí.

4. SANTI. FINS L'ÚLTIM MOBLE

Quan varem començar Braval, feia més de vint anys que coneixia en Santi, una persona jubilada que vivia en una població de l'interior de Catalunya. En la seva llarga i atzarosa vida va treballar en diversos àmbits i tenia una gran capacitat de comunicació. La seva dona, Àngels, va estar molt malalta al llit durant gairebé deu anys, i en Santi la va cuidar amb afecte i tendresa, fins que va morir.

En Santi es va quedar sol, i jo el visitava de tant en tant i passàvem llargues estones molt agradables. Em preguntava freqüentment pels nois del Braval i s'alegrava amb les notícies que li donava, alhora que m'animava en el meu treball.

Va arribar un moment en què va començar a deteriorar-se i necessità ajuda i assistència. De manera que es va traslladar a viure a una residència de la seva ciutat.

Llavors em va regalar tot el mobiliari de casa seva per al Braval: mobles, quadres, llums, cuina, rentadora, parament, objectes de

decoració, etc. que varem posar quan es van acabar les obres al juny de 2003. Amb aquells elements varem decorar tal com està ara. Això ha contribuït a que els joves que participen en els programes trobin un ambient de llar i s'esforcin per respectar les instal·lacions.

En diverses ocasions vaig anar amb els nois del meu equip de futbol, els juvenils (16-18 anys), a visitar-lo a la residència. S'interessava per ells, els preguntava, els explicava la seva vida -que havia estat força complicada- i van arribar a ser bons amics.

A mi m'hauria agradat que en Santi vingués al Braval per conèixer-lo personalment, i veiés com havia quedat amb "els seus" mobles. Però no va poder ser, perquè aviat va necessitar respiració assistida i va anar perdent mobilitat. Em deia que no calia que vingués, que ell ja se'n recordava de nosaltres cada dia.

Va morir el 2010 als 96 anys. Em va trucar en Marcel per dir-m'ho. Hi vaig anar de seguida i llavors en Marcel em va dir que, unes hores abans de morir, en Santi li havia dit que em lliurés un petit crucifix que tenia habitualment sobre la taula a la seva habitació.

Aquesta generositat no és només del meu amic Santi. Una empresa que va tancar em va regalar tot el mobiliari de les oficines: taules, cadires, armaris, etc. Per això, quan vingueu al Braval, veureu que els despatxos i les aules tenen una unitat: no ha estat buscat, ens ha vingut donat.

I també és de segona mà la petita capella que tenim. Era d'una escola de Badalona que va tancar. Me'n vaig assabentar, els hi vaig demanar i m'ho van regalar. I de la mateixa manera van

arribant ordinadors d'empreses que els canvien, llibres, material esportiu, etc.

Un cas especial és la sala d'estar. És un element necessari en el dia a dia de Braval. Al principi teníem els sofàs d'en Santi, però va arribar un moment en que es desencolaven dia si, dia també. I aconseguírem d'una Caixa que ens regalés uns de nous.

Setmanalment cada equip té un dia d'entrenament i un altre de competició; els nois han de venir a estudiar un parell de dies, i un d'aquests tenen la reunió d'equip, que es fa a la sala d'estar, perquè han d'aprendre a seure i "estar".

De vegades la nostra "temptació" pot ser entrar en la "seva roda": com que no es renten, no cal instal·lar dutxes; com que no saben seure, no cal posar cadires... No! Ells han arribat a la nostra societat i han d'aprendre a comportar-se d'acord amb els nostres paràmetres, i per això cal ensenyar-los a seure, a escoltar, a parlar i a respectar els altres.

A la reunió setmanal hi participen tots els jugadors i els voluntaris de l'equip. Acostuma a començar de la mateixa manera:

- Com va anar el darrer partit? I la resposta de vegades és:
- Hem jugat com mai, però hem perdut com sempre.

L'entrenador fa un petit anàlisi del partit i es tracta algun punt de tècnica esportiva.

I a continuació es passa a tractar un aspecte de comportament, d'acord amb un programa que tenim on es tracten valors, virtuts i hàbits adients a cada edat. D'aquesta manera, setmana rere setmana, es van consolidant actituds positives.

Ah! I a la sala d'estar també tenim una vitrina que trobarem a

un contenidor del carrer. Després de netejar-la bé, allà hi guardem petits objectes que els nois ens han portat dels seus països d'origen. O també algun altre que mostra l'estima dels nanos per Braval, com aquell petit cendrer amb una foto del Palau de la Magdalena de Santander. El va portar en Rudy, un noi de dotze anys. Per primera vegada a la seva vida, els seus pares van poder fer tres dies de vacances i van anar a Cantabria. I ens va portar aquests regal amb la seva més gran il·lusió. I allà està, a primera fila.

5. EL RAVAL, UN BARRI OBERT

En un dels barris més massificats de Catalunya i amb la meitat de residents estrangers, l'hospitalitat és bàsica.

El Raval de Barcelona és el barri més central de la ciutat i un dels que té més dèficits. També és un dels primers llocs del món en densitat de població. En 1,1 quilòmetres quadrats hi viuen 48.000 persones, triplicant la densitat de població de Barcelona, que és de 15.000 habitants per quilòmetre quadrat. El Raval està més poblat que Salt (32.000), Vic (39.000) o Figueres (45.000), poblacions destacades pel seu nombre d'immigrants.

El Raval, doncs, és un barri amb una forta immigració. Un 49,4 per cent dels residents són estrangers. A més, hi predomina una classe mitjana empobrida, amb un alt nombre de famílies en risc d'exclusió social, desfavorides i sense esperança.

En aquest context, podríem pensar que l'acolliment dels altres és quelcom difícil d'assolir, però no és així. Afortunadament, al Raval tenim una gran xarxa social actuant, que no només està fa-

cilitant l'hospitalitat i la cohesió social, sinó que impedeix brots de violència: l'escola, el sistema sanitari, les administracions, les parròquies, les entitats i la gent, molta gent, que ajuda com pot i a qui pot. Aquesta és l'esperança del futur.

L'esperança és la gent. Amb egoistes mai no aconseguirem una societat cohesionada; però en el barri del Raval som més de trenta les entitats que ens dediquem a tot això, i a més hi ha molta gent que ajuda pel seu compte. Aquí tenim una xarxa social que en altres llocs no tenen, i aquesta és la raó de que els problemes socials i culturals no hagin explotat.

Aquesta xarxa pivota sobre el treball del voluntariat. Un factor clau d'aquesta hospitalitat és la relació personal i d'amistat que es crea entre cadascun dels "ajudats" i la persona voluntària, a qui estimen i prenen com a referent. Això és bàsic, no pot faltar, és l'eina imprescindible per a la solució real dels problemes. I així ho fan totes les entitats que ajuden al barri.

A Braval mirem d'ajudar infants i joves de trenta països diferents mitjançant el suport socioeducatiu, amb equips de futbol i bàsquet multiètnics, el reforç escolar i un conjunt d'activitats a través de les quals es van arrelant en la nostra societat i els facilita l'ascensor social.

Arriba un moment, però, que els joves aprenen què és la generositat, i es pregunten: "Per què aquesta persona, en comptes d'estar veient la tele tota la tarda, ve unes hores aquí i està per mi?". Estem parlant de 15.000 hores l'any de dedicació i de 160 voluntaris. I, sovint, els joves que es fan aquesta reflexió acaben sent també ells voluntaris. Ara mateix tenim vint persones que han passat per Braval i s'han convertit en voluntaris.

Un altre factor clau per ajudar és barrejar persones de diversos orígens, així es trenca la barrera física i permet aprendre dels altres. Això s'aconsegueix amb projectes col·lectius. A Braval estem centrats en el futbol i el bàsquet; però una obra de teatre, uns castellers, un grup de ball, un cor... també funcionen.

Un factor necessari en el procés d'encaix en la nostra societat és el coneixement i la participació en les diverses manifestacions culturals i ciutadanes que conformen el marc de la nostra convivència. Per tant, en el transcurs de l'any, també participem en molts d'aquests esdeveniments.

D'altra banda, es tracta d'oferir un sentit de comunitat a persones que ho necessiten molt. I en aquest àmbit hi ha moltes iniciatives al Raval: festival de cultura Raval(s), festa de les sopes, activitats del grup interreligiós o la celebració de la diada nacional de cadascun dels països que tenen habitants al barri i que solen mostrar i oferir productes i tradicions de la seva terra. En tots els casos hi participa gent d'altres procedències, de manera que es van esvaïnt els guetos.

Com a conseqüència de la convivència "barrejada" dels diferents grups ètnics, es van produint relacions personals, amb manifestacions mútues d'hospitalitat, per exemple, convidar una altre persona a casa o oferir la pròpia llar; un exercici que al Raval no és gens fàcil, perquè la situació de l'habitatge és encara deficient i no agrada ensenyar-lo. Però a poc a poc es van obrint les portes i es consolida una amistat.

Això passa cada dia als carrers del Raval, encara que no és el que solem llegir als mitjans de comunicació, que a vegades només expliquen el conflicte i la denúncia, potser perquè és més

cridaner. El cert és però que, gràcies a aquest esforç, trobem moltes històries d'èxit basades en l'amistat, en l'acollida, en la comprensió de l'altre. Els resultats mostren que el sentit de comunitat és la millor vacuna contra la segregació social.

6. TRENQUEM ELS ESTEREOTIPS

Entrevista de Guille Altarriba. Diari *El Prisma*, 05.12.2015.

Davant del risc d'exclusió social o l'auge de l'islamisme radical, Josep Masabeu es mostra confiat

Parles de que entre la 2a i la 3a generació d'immigrants es dóna rebuig contra la societat que els acull, i que per això ocorren fenòmens com el del jihadisme. Per què aquest rebuig?

Principalment per una falta d'expectatives. Tota persona sosté la seva personalitat sobre cinc potes: la família, el treball, els amics, els costums i les creences. Però, si no tens feina, ni família, ni amics, i tampoc pots viure els teus costums com ho feies al teu país, què et queda? Només les creences. És l'únic que els queda als immigrants aquí, i s'aferren a això per mantenir la seva identitat enfront d'una societat que no els acull com hauria de fer-ho.

Encara que si parlem de 2a i 3a generació, de fills i néts d'immigrants, la pota de la família sí que la tenen, no?

Però parlem en molts casos de famílies desestructurades. Ja si-

gui perquè els pares s'han separat o per altres motius, com el cas d'un noi que el pare treballa de nit, la seva mare de dia... Econòmicament tiren endavant, però el noi fa exactament el que li dóna la gana.

Quina és la clau per ajudar de veritat a aquests joves en risc d'exclusió?

El primer de tot és barrejar la diversitat, perquè això trenca la barrera física i permet aprendre dels altres. Amb barrera física em refereixo a tocar, a parlar amb l'altre... Quan veus una persona d'un altre color o un altre país, que vesteix diferent... Doncs jo no sé què dir-li; em pregunto què estarà pensant de mi, i ell igual, es pregunta què estaré pensant jo d'ell. És una barrera física que implica una segona barrera, la mental.

I com es trenca?

Amb projectes col·lectius. A Braval estem centrats en el futbol i el bàsquet, que són esports col·lectius on la barrera física es trenca al segon dia de vestidor. En uns castellers, es trenca a la mitja hora d'estar agafats. Una obra de teatre o un grup de ball també funcionen.

I en individual, què puc fer jo?

Fixa't, un exemple. Suposa que vas pel carrer i et trobes una persona que et demana almoïna. Potser no pots donar-li diners si no en portes; però no pots estar una estona amb ell, parlant? Llavors t'adones que anem amb estereotips. "És que em fa corte", penses, i aquesta és la barrera física.

Què més estereotips portem amb nosaltres?

Un estereotip molt estès és el que els immigrants són uns ignorants. Però et dono una dada: dels 12.000 pakistanesos que hi ha

a Barcelona, 6.000 tenen carnet de la xarxa de biblioteques. Si tu vas a la biblioteca del carrer del Carme qualsevol dia a la tarda és com si entressis a Kandahar. Per internet consulten els diaris en urdú. Si comences a parlar amb la gent d'allà, és quan et sorprens. “Jo sóc metge i estic treballant de paleta”; o “jo sóc físic i...”.

Impressiona...

És un exemple de com els nostres estereotips són això, estereotips.

Parlaves abans que cal potenciar l'ascensor social. Hi ha aquest ascensor o és una aspiració per complir?

Existeix, i tant, però cal donar-li potes. T'ho explico amb un altre exemple molt proper. Un dels programes que tenim és el de robòtica, de la First Lego League, i un dels nostres nois va estar en una de les conferències que aquesta entitat dona als centres participants de Barcelona. El noi abans deia que volia ser pintor de parets, com el seu pare, una cosa ben respectable.

I què va passar?

Després de fer el programa de robòtica, va dir “jo vull fer això que va explicar aquella senyora d'uns xips que fan servir a la Nasa”. Llavors li vaig dir “Mira, si vols fer això has de treure un 8,5 de tercer i quart d'Eso; després, fer batxillerat de ciències i treure un altre 8,5 perquè així podràs anar a la universitat amb beca. Allà has d'estudiar una carrera que es diu enginyeria informàtica”. El noi no tenia ni idea del que era això, però ara, sis anys després, està a segon d'enginyeria informàtica. Això és ascensor social, però només s'aconsegueix a partir d'una relació personal amb els nois.

També depèn de l'entorn o de les ajudes?

Cal -i es dona- que els pares s'impliquin; però tot comença en el

més bàsic, en el de més avall. La clau està en coses com que cal dutxar-se després del partit, no es pot faltar a l'entrenament, s'ha d'anar a escola i fer els deures cada dia. El noi, quan veu que amb aquestes pautes té èxit, s'apunta al carro. L'administració ha de posar més recursos, és clar, però al final no és un problema de recursos, sinó de relació personal. Per què canvia un noi així? Doncs perquè estableix una relació d'amistat amb un voluntari a qui estima i pren com a referent. Això és lo bàsic, el que no pot faltar.

7. GLENN. L'ENGINYER QUE NO CREU EN IMPOSSIBLES

Article de Joan Serra. *Ara*. Primer aniversari. 27.11.2011, p. 13.

Glenn treu el cap al món des del Raval. Ha fet bo el sacrifici dels seus pares, arribats de les Filipines fa tres dècades. Ha acabat la carrera d'informàtica i tindrà feina. Amb tenacitat, els fills de la immigració trenquen barreres, i poden tenir un futur ben encaminat.

Els pares no van poder reprimir les llàgrimes el dia que es van fer a la idea que el seu fill gran, engendrat al barri del Raval de Barcelona, es graduaria a la universitat. L'èxit acadèmic del primogènit de tres germans significava la culminació d'un trajecte iniciat en els anys 80, quan el matrimoni -Martina era llevadora i l'Amancio professor en una escola d'enginyeria- va abandonar les Filipines en recerca d'un nou horitzó vital.

Les renúncies i els anys de sacrifici netejant cases -una feina que continuen fent- han servit perquè Glenn, de 24 anys, acabés aquest estiu els estudis d'enginyeria informàtica a la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC). Només li falta el projecte final

de carrera, però ja està fent les pràctiques en una empresa del sector. “Quan vaig veure que ploraven d’emoció, vaig comprovar que estaven molt orgullosos de la feina que havia fet. Si els teus pares s’esforcen tant, tu has de fer el mateix”, raona el jove català d’origen filipí. Els germans segueixen els seus passos. El mitjà -Gershon, de 19 anys- estudia farmàcia a la Universitat de Barcelona (UB), i el petit -Gènesi, de 17 anys- vol fer medicina. “Han entès que estudiar és el camí”, puntualitza el germà gran.

Glenn és el primer titulat universitari que ha passat per les aules de l’associació Braval, que des de fa més d’una dècada facilita suport a joves del Raval que reclamen que els donin un cop de mà. En un barri amb la meitat de població immigrant i en el qual un 72% dels habitants només te estudis de primària, moltes entitats han entès que la formació és sinònim de societat cohesionada. “Vaig fer l’Eso sense problemes, però en els primers mesos de batxillerat vaig veure que tenia llacunes, i un amic em va parlar d’una biblioteca on ajudaven a estudiar”, explica Caliba. El Braval, on es donen classes extraescolars a alumnes d’una trentena de nacionalitats, va ser la seva acadèmia gratuïta, una segona casa. “Quan tens un problema, en comptes de queixar-te, has de buscar una solució, i per desgràcia moltes vegades estem instal·lats en la cultura de la queixa”.

Aquelles hores de reforç van donar el seu fruit. Ha completat la titulació d’informàtica sense repetir cursos, un recorregut que ha fet compatible amb la carrera de piano al conservatori, enriqueix amb classes d’orgue i violí. “Encara no sé com ho he compaginat tot”, admet. La tenacitat i la passió per Bach -que cultiva els dissabtes amb un grup d’amics amants de la música clàssica- van ser arguments suficients per obrar el miracle.

Glenn mira endavant amb decisió i posa el seu talent a disposició del mercat laboral. Parla sis llengües -català, castellà, anglès, alemany, ilocà i tagal, les dues últimes, pròpies de les Filipines-, ha estudiat a l'estranger -va estar mig any a Karlsruhe, on va aprendre alemany-, i els que han conviscut amb ell elogien la capacitat de treballar en grup. Té ben encaminat el futur. Si supera unes proves a l'empresa on fa pràctiques, tindrà la feina que buscava quan va sortir de la facultat. La forma com ha progressat exemplifica l'èxit que persegueixen els fills de la immigració, una generació que fuig de l'etiqueta de "nouvingut". Si tira endavant haurà triomfat la societat plural, la ciutadania que s'imposa eliminar barreres.

Glenn vol retornar tot el que li han donat: "Tinc un deure amb la societat. Sé que ningú espera res de mi; però vull ajudar d'alguna manera, perquè seria com dir gràcies per tot". Fa temps que posa el seu gra de sorra a Braval. Ara és ell qui aconsella als adolescents que busquen qui els doni un cop de mà, els que busquen respostes per no quedar enrere. Aquest paper de voluntari li insufla energia.

Es passeja amb un somriure tímid pel carrer Joaquim Costa, al seu Raval natal, d'on no vol marxar perquè entén que és un lloc idoni per viure. Reivindica la cultura de l'esforç, que ha mamat a casa seva. Li agradaria casar-se i tenir fills, per a emular el camí dibuixat pels seus pares, tot i que és conscient que hi ha qüestions que no són planificables. Per als assumptes que no depenen de l'atzar esgrimeix un lema, clarificador en temps d'incerteses: "Els reptes s'han d'afrontar, mai saps què passarà si no ho proves", conclou en Glenn. Paraula de qui no creu en impossibles.

** En Glenn ha treballat en empreses d'informàtica, i ara està creant la seva pròpia empresa. En Gershon ha acabat farmàcia, i en Gènesi ha acabat dietètica i nutrició.*

8. IVAN. EL JOC DEL MENJAR

L'Ivan té vuit anys, i la seva vida no ha estat gens fàcil. Dolors, la seva mare, va ser abandonada pel seu marit quan l'Ivan tenia 5 anys. Des de llavors ha passat per diferents situacions, caracteritzades totes elles per la dificultat, però no es desanima fàcilment i està obstinada a tirar endavant el seu fill costi el que costi.

Originària d'Almeria, va arribar a Barcelona amb el seu fill fa un any i han malviscut al carrer. Ara, per fi, ha aconseguit una habitació al barri del Raval, molt a prop del nostre centre.

Un dia va veure el pòster del Casal d'Estiu i va entrar a preguntar si podia inscriure al seu fill. El Casal d'Estiu té un mes de durada. Els nanos realitzen unes activitats d'allò més variades: esport, excursions, tallers, piscina, reforç escolar, teatre, etc. d'acord amb l'edat de cada grup.

Per contribuir a les despeses, demanem a les famílies 80 euros, 20 euros cadascuna de les 4 setmanes.

La Dolors ens va exposar que acabava de pagar l'habitació per aquest mes, i que li quedaven 25 euros per a totes les altres despeses, esperant que pogués trobar algunes hores de neteja en algun lloc, de manera que pogués aconseguir més recursos. Varem acordar que ens donaria 1 euro cada setmana. Crec que tots hem de fer un esforç i valorar el que es rep.

De seguida ens vam plantejar l'alimentació de l'Ivan durant aquest mes. Els nois es porten el menjar cada dia, però ja el primer dia vam veure que l'Ivan no portava pràcticament res. Calia buscar una solució, mirant d'evitar que es sentís diferent dels altres, i en certa manera humiliat, ja que les persones som molt sensibles.

Cada dia preparàvem el menjar per als voluntaris del casal d'estiu: un taper amb alguna cosa cuinada (pasta, arròs, llegums, etc.), un entrepà i fruita. Vam decidir fer també menjar per a l'Ivan. Però com donar-li sense que se n'adonés?

Com que aquell any havia sortit als mitjans de comunicació moltes vegades que s'havien posat de moda les "tapes" i que molts establiments les oferien, un dels voluntaris del seu equip va tenir la idea d'organitzar "el joc del menjar". S'ajuntava tot el que els nois havien portat i es partien en porcions petites com si fossin "tapes" o petits entrepans, de manera que -així els deien-, "tots podrem menjar més coses diferents". I així s'introduïa en el "joc" el menjar de l'Ivan juntament amb el dels voluntaris.

I a les set de la tarda, quan marxaven a casa seva, "casualment" gairebé sempre havia quedat una mica, i algun dels voluntaris solia donar-li a l'Ivan dient-li que "segur que a la teva mare li agrada molt". Almenys així ell i la seva mare sopaven aquell dia.

Aquest és un cas entre molts. Moltes de les famílies dels participants en els programes de Braval es troben en situació de risc d'exclusió social. Per aquest motiu, en primer lloc facilitem una atenció familiar primària (alimentació, roba, acompanyament, etc.) coordinadament amb l'Acció Social Montalegre.

La solidaritat es construeix amb realitats. Quan falten mitjans econòmics, és necessari l'ajut material, institucional i particular. Si manca afecte i amor, en el sofriment, la trista soledat o la freda indiferència, és imprescindible una relació personal per poder oferir afecte, comprensió, disculpa, acolliment, consol i ajut.

Aquests dos aspectes no s'han de separar. Per això és tan necessària, eficaç, propera i humana la implicació del voluntariat. Es tracta de crear oportunitats per als joves i les famílies, oferint possibilitats tangibles de millora, amb esforç i ajuda mútua. Aquí radica la pau social que fruïm i en aquest treball està el germen d'una societat més humana i cohesionada.

De vegades s'interpreta aquest eslògan de “la solidaritat es construeix amb realitats” en el sentit que “els rics han d'ajudar els pobres”. Però això no és així. Tots hem d'ajudar. Perquè, si tu tens una necessitat i jo et puc ajudar, i no t'ajudo, el problema no és que tu et quedes amb aquesta necessitat, sinó que jo m'estic tornant un egoista, i amb egoistes mai no farem una societat cohesionada.

Per aquest motiu ensenyem als nanos a ajudar els altres. Anem a jugar a futbol amb els nois deficients del Cottolengo, i anem a visitar alguns dels més de dos mil avis que viuen sols en el barri del Raval. Un dissabte al matí, després del partit, un voluntari amb dos o tres nois va a veure un d'aquest avis, li porten menjar, li netegen la casa, l'ajuden en la seva endreça, i sobretot li donen

conversa. És un dels moments més formatius per a tothom, i una experiència que queda gravada en la memòria, i que es va repetint al llarg del temps. Al final l'avi i el noi acaben essent amics.

9. VOLUNTARIS, UN REFERENT PER ALS NOIS

Els programes de Braval els dirigeix un professional contractat, amb la col·laboració d'un nombrós equip de voluntaris que són estudiants universitaris o de formació professional, professionals, jubilats i altres persones disposades a posar la seva experiència, les seves capacitats i el seu temps al servei dels altres.

El voluntariat és una expressió de la solidaritat ciutadana amb les persones que pateixen necessitats. És un valor en sí mateix, i la seva tasca és indispensable per a assolir els objectius que ens proposem a Braval.

Ofereixen un bon exemple personal a joves que gairebé mai no coneixen persones amb condicions d'ajudar-los, per tal de motivar-los en els estudis i ajudar-los a descobrir que aprendre pot ser divertit i gratificant. Així s'afavoreix la superació personal i els nois milloren la pròpia autoestima.

Els voluntaris -de totes les edats, procedències socials, opinions i creences- s'encarreguen en el transcurs de l'any del desenvolupament

lupament dels diversos programes. Cadascú hi col·labora en la mesura de les seves possibilitats i en l'àmbit que s'adiu més amb les seves capacitats i interessos. Són un referent positiu per als joves del Raval.

En un any col·laboren 160 voluntaris de diferents perfils: estudiants, professionals i jubilats, dedicant més de 15.000 hores a ajudar els altres.

Tenim ja voluntaris procedents dels nois que havien participat en els programes. Ells mateixos han esdevingut solidaris, perquè hi ha un moment que el noi es pregunta: Per quin motiu aquesta persona en comptes d'estar a casa veient la televisió ve aquí i m'ajuda? Doncs jo també he d'ajudar.

El fil conductor de Braval és la connexió entre cada un dels participants amb un voluntari, que esdevé el seu referent, i amb el temps es va convertint en un amic. De fet, tenim molts antics participants que segueixen en relació amb el voluntari que van conèixer a Braval, persona que ara tampoc no és voluntari de Braval. El voluntari es relaciona amb la família del jove a qui assessora, i en alguns casos amb l'escola o l'empresa on ha començat a treballar.

Els voluntaris s'organitzen al voltant de cada equip esportiu, format per 10-12 jugadors, de manera que el delegat d'equip coordina la feina dels entrenadors i els altres voluntaris que ajuden els nois de l'equip en els seus estudis. Aquesta és la "pinya" de la convivència.

Són tutors d'estudis, entrenadors de l'equip o monitors de lleure. Però, sobretot, són les persones més properes als nois de Braval.

Pau (31 anys). Mexicà. Va començar a ser voluntari com a entrenador de bàsquet i ara els orienta en els estudis. “Com a immigrant, aprenc molt de les famílies que abandonen tot per un somni. Els nois veuen que els seus pares treballen molt, fins i tot els diumenges, es maten treballant. De forma natural volen treballar, són molt extravertits. Aprrens molt d’ells, de les diferents maneres de viure la felicitat”.

Jordi (71 anys). Espanyol, enginyer industrial jubilat. Des de fa tres anys és voluntari ajudant en problemes d’estudis. “Una de les coses més boniques que he descobert és que tots els nanos són iguals, no hi ha classes socials. Cal donar amor, estimar, donar-los tot el que puguis, però al mateix temps exigir”.

Javier (28 anys). Argentí. Diu que Braval és part de la seva família. Va començar ensenyant castellà a un nen filipí. “S’estava incorporant a l’escola i el més urgent era aprendre la llengua”. Després va fer classes de teatre i ara un curs d’orientació laboral. “Aquí s’inculca molt de respecte. Jo no practico cap religió. M’he trobat amb gent estupenda, aferrada als sentiments, no a les desigualtats. La fortalesa del projecte és creure en les persones, l’harmonia entre cultures. Aquests nois segurament no tindran problemes de racisme quan siguin grans”.

Guillem (24 anys). Espanyol, acaba de finalitzar la carrera. “En el camp de futbol el grup es comporta molt bé, s’evadeixen, coneixen la cultura dels altres. M’encanta entrenar i ajudar en els estudis, fer alguna cosa que no suposi pensar en tu”.

Zikan Zhang (20 anys). Xinès. Quan va venir a Braval tenia 10 anys, i donava força guerra als voluntaris que l’ajudaven, però poc a poc va anar madurant i valorant el que rebia a Braval. Amb

esforç va començar l'any passat el grau en gestió aeronàutica, compaginant els estudis amb una feina al casino. Tot i que disposava de poc temps, va veure al Twitter de Braval que necessitàvem un entrenador de futbol i de seguida es va oferir: “Després de tot el que he rebut, si hi ha alguna necessitat, aquí em teniu”.

10. DANI. VA SER AJUDAT I AVUI AJUDA A BRAVAL

Entrevista de Lluís Amiguet. *La Vanguardia*. La Contra. 01.09.2011.

Tinc 20 anys i ja vull tornar-vos el que m'heu donat en aquest país. Vaig néixer a Pereira, l'eix cafeter de Colòmbia, i vaig arribar aquí amb 14 anys. Ajudar els petits em fa sentir bé.

A Colòmbia érem tres germans. Quan jo tenia nou anys, la situació allà se'ns va fer insostenible i la meva mare va decidir venir a Espanya.

I el teu pare?

Amb el meu pare... bé, tenim una relació distanciada. Jo sempre vaig estar amb la meva mare i amb la família de la meva mare.

I et vas quedar a Colòmbia?

La meva mare va venir primer aquí amb una amiga i, després de quatre anys, quan jo en tenia 14, ens va portar a Espanya.

En què treballa la teva mare?

Ara està a l'atur, però ajuda a la seva parella, que és català, en

una botiga.

Vareu venir a Barcelona?

Primer vam anar a Rubí. Allà vaig estudiar a l'institut. Em van posar en un curs menys perquè pogués acostumar-me al català. Després vam venir a Barcelona.

Què et va semblar Catalunya?

Em va sorprendre que poguessis contestar-li al professor si et cridava l'atenció. A Colòmbia això és impensable. Aquí els nois repliquen als professors tot el temps.

En quin sentit?

Doncs que a classe falta disciplina. I, si no ets capaç de respectar al professor que t'està ensenyant, com vols aprendre? I com respectaràs a ningú el dia de demà?

Et va sorprendre alguna cosa més?

Que poguessis anar vestit a classe com et donés la gana. Alguns semblava que acabessin de sortir del llit sense passar per la dutxa. Jo recordo que anava a una escola pública a Colòmbia i em feien portar fins i tot els mitjons d'uniforme, i si no els portaves a joc, no et deixaven ni entrar a l'aula.

Aules a part, què et va semblar aquest país?

Em va xocar la desunió que hi ha entre les comunitats.

En quin sentit?

Sempre barallant entre Catalunya i Espanya.

I què opines sobre això?

Jo no opino. Si vosaltres no us poseu d'acord, no he de venir a

dir-vos jo, que vinc de fora, el que heu de fer.

A Colòmbia també teniu els vostres problemes

Hi ha la guerrilla, però la bandera i l'himne el cantem tots cada dia a l'escola amb la mà al pit. Després, el coordinador comenta com va el curs i quan acaba comencen les classes.

Què és el pitjor de Colòmbia?

La desigualtat de classes socials. I que encara hi ha molta gent al camp analfabeta que no tindrà cap oportunitat d'educar-se. L'educació ho fa tot.

Et va agradar alguna cosa del que vas veure aquí?

Sí, per descomptat, aquí hi ha més oportunitats. A Colòmbia si neixes pobre, mors pobre; i aquí en canvi és possible progressar si treballes i t'esforces i estudies.

Tu treballes?

He treballat en una notaria, treball que em van aconseguir a Braval, i ara estic estudiant segon d'enginyeria elèctrica i tinc una beca salari de 3.000 euros a l'any més la matrícula.

Ets un bon estudiant?

No sóc brillant, però m'esforço. Aquí a Braval m'han ajudat molt amb les matemàtiques i aquest any tornaré a ser voluntari.

Has ajudat ja a algú?

Ja vaig ser monitor. Vam tenir un noi, l'Isma, que va arribar d'una casa d'acollida. Era dels petits. No tenia família. Va ser un noi difícil des del primer moment.

Per què?

Era nerviós i estava sempre tens. Però a poc a poc es va anar confiant. I l'últim dia, quan li vam dir que s'havia acabat l'estiu i l'equip, no s'ho creia. Es va posar a plorar i s'agafava a mi i no ens volia deixar anar. Ens emocionàrem tots.

Quina edat tenia l'Isma?

Set anys. Jo no vaig fer res especial per ell. Simplement, passar unes hores cada dia amb el grup i fer-li de germà gran. Però aquests nanos, si els fas una mica de cas, et donen moltíssim afecte. I et pregunten per què ets allà amb ells i per què no estàs en un altre lloc o a casa mirant la tele.

I per què estàs allà amb ells?

Perquè hi va haver altres que van estar amb mi també ajudant-me amb les matemàtiques i jugant a futbol. Jo era porter. Quan estic amb els nanos, me'n recordo de quan jo vaig venir aquí del carrer, i donar un cop de mà i ajudar-los em fa sentir bé.

Qui et va portar a aquest centre?

Vaig conèixer un amic a l'institut Maragall, un ucraïnès, en Rynat, i em va parlar de Braval i vam venir a estudiar i a jugar a futbol.

Mai vas pensar en deixar d'estudiar?

Jo no, però de vegades sento comentaris molt tristos d'alguns pares. He sentit que deien als seus fills: "Per a què estudiaràs? Fixa't que bé que em va a mi que no he estudiat i guanyo més que l'enginyer que hi ha treballant amb mi a les obres". El sou no és la raó per estudiar. Encara pitjor són els que diuen als seus fills que perquè han d'estudiar si ells ja viuen bé del Pirmi, el subsidi de pobresa.

** En Dani va acabar enginyeria elèctrica. Treballa en una fàbrica de resistències elèctriques, i està fent un màster en sistemes ferroviaris i tracció elèctrica a la UPC de Vilanova i la Geltrú.*

11. NÚRIA GISPert, UN PUNTAL DE BRAVAL

Des que començarem, i especialment des de l'any 2002, la Núria Gispert ha estat per a nosaltres un punt de referència essencial. Ella va tenir la pensada de començar les Converses sobre Immigració a Braval que, amb l'objectiu d'aprofundir en el coneixement de la realitat de la immigració, mantenim periòdicament amb la participació de persones relacionades amb aquest tema procedents de diversos àmbits culturals, professionals i ideològics: empresaris, mitjans de comunicació, polítics, institucions assistencials, món educatiu, confessions religioses, administracions públiques i societat civil.

Les fem una vegada al mes, en el transcurs d'un dinar en el mateix local del Braval. Hi assisteixen vuit o nou persones, cada vegada diferents, per tal de facilitar les intervencions de tots els participants. Es tracta de compartir experiències, inquietuds, plantejaments i camins de solució, en un ambient cordial i distès.

Les Converses van començar el 2005. En aquests 13 anys hem mantingut 104 Converses, i han participat 501 persones dife-

rents, de manera que Braval ha esdevingut un centre de reflexió sobre la immigració a Catalunya.

La Núria ha estat en el comitè organitzador de les converses, i sempre ha participat en totes elles; mes rere mes, i any rere any, ha anat aportant tot el seu coneixement i la seva experiència. L'estiu de 2016 va complir els 80 anys, havent dedicat tota la vida a lluitar per una societat més justa.

Des que va començar el seu voluntariat als 14 anys en una escola del barri de Can Tunis, on ajudava unes religioses que atendien fills de mares solteres, de prostitutes i de famílies desestructurades, fins a l'actualitat en el seu voluntariat a Braval, passant per una munió de feines, llocs, càrrecs, situacions i activitats, no ha parat. Podeu veure el que ha fet fins i tot a la Viquipèdia i quedés astorat. I sempre amb el mateix propòsit: no fer beneficència, sinó facilitar l'ascensor social.

Sempre al costat dels més desfavorits. Sempre somiant un món millor. Amb una actitud permanent de no teoritzar, d'arremangar-se i estar al costat de qui ho necessita. Ho explicava senzillament a una periodista el 2013 quan va rebre la Medalla d'Honor del Parlament de Catalunya: "No he estat al despatx, he anat allà on era la merda".

L'aniversari va coincidir amb la trobada de final de curs del voluntariat de Braval. Paella cuinada per un voluntari. I allà ho vam celebrar amb una "festa sorpresa" que no s'esperava de cap manera, i que va consistir en un pastís amb espelmes, un vídeo amb una bona col·lecció de fotos de la Núria a Braval des del 2002 fins a la actualitat, i una Auca on es destaca la seva aportació a Braval. Va quedar ben emocionada, i nosaltres també, quan

va dirigir-nos espontàniament aquestes sentides paraules:

“Primer de tot vull agrair a tots vosaltres tot el treball que feu per Braval.

Per a mi, Braval ha estat, després de la meva jubilació, un punt de referència impressionant per al meu treball de servei als altres.

Després, vull agrair moltíssim a la Carme i a la Maria, la seva filla, que hagin fet el pastís. Al Pep que s’hagi recordat que demà passat és el meu aniversari -demà el meu fill en farà 56- i jo el dilluns en farà els 80.

Perquè jo crec que aquest treball que s’està fent a Braval és un treball tan destacat que jo l’explico a tota la gent que conec, a tota.

Jo penso que en aquest moment l’Opus Dei està fent una feina importantíssima a Barcelona i vosaltres sou precisament els puntals, sou la columna vertebral d’aquesta nova societat que ha de sortir.

Hem de ser capaços de formar aquesta gent jove -i això ho estàvem parlant ara- per encarar el segle XXI amb força, amb valors, i fer aquest compromís intentant evangelitzar, intentant fer conèixer aquest Jesús que ens acompanya en cada moment, i ens acompanya tot el dia. Jo crec que això és el que nosaltres volem -encara que moltes vegades no ho diem i a lo millor no hem de dir-ho- però que vegin en la nostra persona a aquest Jesús que ens acompanya sempre.

Jo us felicito -la veritat- a tots vosaltres, i principalment a l’Obra, per tot el que està fent no solament aquí -jo lleigeixo tot

el que m'envia la oficina d'informació- no solament aquí sinó a tot el món.

I penso que, de mica en mica, cadascú posa la seva gota d'oli per anar fent un segle XXI molt millor del que en aquests moments estem vivint.

Que no ens hem de desesperar! Que les coses segurament no van prou bé! Però sí que l'Esperit Sant ens ajudarà a tots plegats a tirar endavant tots aquests nostres objectius d'amor”.

Núria, moltes gràcies pel teu exemple, i per molts anys!

12. COMPTA FINS A TRES

Quan entreu a Braval veureu un armari amb copes i altres trofeus esportius. Perquè la veritat és que en tots aquests anys ja n’hem guanyat una bona col·lecció. Però per a nosaltres el més preuat és el més petit, el premi “Compta fins a tres”, que és el premi a l’esportivitat de la ciutat de Barcelona.

A Braval prenem com a eix uns equips esportius forçadament multiètnics on hi participen conjuntament -i sempre barrejats- jugadors procedents de més de 15 països. Competim en els Jocs Esportius del Consell de l’Esport Escolar de Barcelona amb equips de tots els barris de la ciutat. La participació en la lliga “normalitzada” afavoreix fortament la integració, perquè els nostres equips juguen en altres barris de Barcelona i jugadors d’altres indrets participen i coneixen el barri del Raval. Actualment, tenim 6 equips de futbol-sala i 6 equips de bàsquet. Juguem amb 120 equips esportius de tota la ciutat.

Això facilita que, anualment, el nombre de beneficiaris indirectes de les activitats de Braval sigui superior a les 2.000 persones:

les famílies dels participants en els programes i els esportistes de més d'un centenar d'equips diferents de tota la ciutat de Barcelona amb els que juguem, que se'n beneficien coneixent de primera mà la realitat d'un barri amb serioses dificultats i aprenent a comprendre els seus habitants.

Per atorgar el premi, al llarg de l'any els àrbitres van fent les seves valoracions sobre el comportament i l'esportivitat dels jugadors, els entrenadors i el públic, i d'això ningú no té cap informació. A més, els entrenadors dels equips participants poden proposar nominacions d'equips que hagin destacat per la seva esportivitat. Cap equip no pot proposar-se a sí mateix. El jurat del premi està integrat per representants de les diverses entitats i institucions que formen part de la Taula de l'Educació Física i l'Esport en edat escolar de la ciutat de Barcelona.

Braval ha rebut el premi "Compta fins a tres" en sis ocasions. Per a nosaltres és un gran premi, gairebé millor que els campionats que hem guanyat -que també n'hi ha- perquè atorgar el premi a l'esportivitat a uns equips considerats "d'alt risc" és d'allò més gratificant.

Recordo ara que fa uns anys l'equip de futbol sala dels juvenils va arribar fins a la semifinal de Barcelona, i ens va tocar jugar amb els juvenils de la Fundació Trinijove, una entitat del barri de la Trinitat Vella, prop de la presó de joves de Barcelona, que fa una important tasca d'inclusió social.

Com que tots dos equips estàvem considerats "d'alt risc" -una entitat del Raval i una altra de la Trinitat Vella- el Consell de l'Esport Escolar va determinar que el partit es jugués en un camp "neutral" i a més van enviar tres àrbitres experimentats,

per si “hi havia marro”.

Efectivament, el dia assenyalat ens presentàrem tots dos equips al camp de l’institut La Sedeta. El camp era a l’aire lliure, plovia a bots i barrals i el partit no es podia ajornar. Llavors varem mirar de trobar una pista coberta alternativa. Trucàrem al poliesportiu Can Ricart del Raval, on juguem nosaltres habitualment, però no hi havia possibilitat. Els de Trinijove van trobar pista a la una del migdia al poliesportiu de la Trinitat Vella, on ells juguen. I cap allà hi anàrem.

Com que el nostre partit s’havia programat “amb calçador”, resulta que no hi havia vestidors suficients, i els jugadors de tots dos equips varen haver de canviar-se en el mateix vestidor, cosa que no es fa mai, i menys amb jugadors d’aquestes edats. Però no hi havia cap alternativa.

Va ser un partit dur -els jugadors tenen 17 i 18 anys- ben jugat, net, agradable i emocionant, amb un públic engrescador i educat. Va guanyar Trinijove per un gol de diferència. Al final tothom es va donar la mà, saludant als rivals i als àrbitres, com ha de ser.

Després del partit, al vestidor, tothom es va dutxar i canviar amb tota tranquil·litat. I en marxar tots es van acomiadar fins una altra vegada. Els tres àrbitres al·lucinaven.

Quan vaig arribar a casa, passades les quatre de la tarda, vaig telefonar a l’Ignasi, el president de Trinijove i vaig dir-li:

- Ignasi, hem jugat contra vosaltres un partit de futbol de les semifinals.

I abans que pogués continuar em va dir:

- I què ha passat?

- Res. Que t'has perdut un bon partit, amb un comportament net, esportiu i exemplar.

I em va contestar:

- Em dones la més gran alegria que em podrien donar. Vol dir que anem aconseguint els objectius de millora que ens proposàvem.

I en la festa de fi de curs que van celebrar pocs dies després ens van convidar a fer un partit amistós i una costellada.

Exemplar!

13. QUAN VA MORIR EL MEU PARE

El desembre de 2007 va morir el meu pare. Llavors jo era el delegat de l'equip de futbol dels juvenils (17-18 anys). Era un equip ben conjuntat, amb nois de diverses races i països, que professaven cinc religions. Uns practicaven i d'altres no.

Al meu pare el varem vetllar al tanatori de Sant Gervasi, i cap a les vuit del vespre van venir els de l'equip, acompanyats per l'entrenador i algun altre voluntari, a donar-me el condol.

Com sabem, a aquest tanatori s'entra pel pis superior, i s'ha de baixar una ampla escalinata fins arribar al gran distribuïdor on hi ha les diverses sales de vetlla. Recordo que el distribuïdor es trobava ple de gent, amb el consegüent enrenou que és habitual.

Per venir a donar-me el condol, tots els jugadors del meu equip s'havien vestit “de mudar”, amb la millor roba i les arracades i pírcings corresponents. Quan van aparèixer dalt de l'escala es va començar a fer un silenci notori. A mida que anaven baixant el silenci s'anava fent més gran i la gent els hi va anar obrint pas;

fins que van arribar a mi i em van donar petons i abraçades.

Entràrem a la sala de vetlla, i al voltant del meu pare cadascú va anar pregant en silenci segons les seves creences. Va ser poc temps, però va semblar una eternitat, com quan en un camp de futbol es fa un minut de silenci per alguna qüestió i resulta que uns 15 segons després ja s'acaba, perquè s'ha fet molt llarg.

Vaig quedar molt impressionat i agraït. També la meva mare i la resta de família. L'any següent la meva mare va convidar a sopar a tot l'equip en algunes ocasions.

Un dels que va venir era l'Irfan, un noi paquistanès, musulmà practicant. Durant el ramadà ell vivia el dejú prescrit. Recordo que el dia de l'entrenament, el primer que li preguntaven els seus companys de l'equip era l'hora en què ja es podia trencar el dejú (com sabem va variant l'hora en funció de la lluna). En arribar el moment, tots l'avisaven: Irfan, al vestidor a beure aigua i menjar uns dàtils. I després continuava l'entrenament.

Penso que és molt enriquidora per a tots aquesta relació multi-confessional. A Braval participem nois, famílies i voluntaris de nou religions. Hi ha catòlics, evangelistes, adventistes, ortodoxes, musulmans, budistes, hindús, testimonis de Jehovà, jueus i persones que no tenen cap religió. Respectem totes les creences, però no amaguem la nostra identitat cristiana. Tenim una petita capella, atesa per un mossèn de l'església de Montalegre, i setmanalment hi fa una predicació a la que assisteix qui vol. Per als qui ho desitgen, facilitem mitjans de formació cristiana.

Observem que els nois es pregunten sovint amb la més gran naturalitat sobre aspectes de les religions: perquè mengem d'això?,

o perquè no mengueu d'allò altre?, quina festa se celebra avui?, etc. I és clar, això és molt formatiu, i potser obre més horitzons que un Erasmus en un altre país. De vegades sembla que cal evitar el tema de la religió, com si tots haguéssim de ser aconfessionals, i creiem que és un error. Per a nosaltres forma part de la identitat de cadascú.

Mai no hem tingut cap problema amb ningú. Tampoc hem notat que no vinguin persones d'altres religions perquè allà som cristians. És un aspecte que coneixen perfectament els pares i representats legals dels nois que participen en els programes. A tots mostrem les instal·lacions de Braval, inclosa la capella, quan venen a signar l'autorització per participar en els programes.

Recordo l'Hussein, un noi que vivia en un centre d'acollida de menors. Resulta que tots els divendres s'escapava del centre. Un dia, un dels voluntaris va parlar amb ell, i el petit li va explicar que s'escapava per anar a la mesquita. Des de llavors, durant un temps, el voluntari l'acompanyava a la mesquita i va deixar d'escapar-se.

Un dia estava tot sol a Braval fent una estona de pregària a la capella. Va arribar en Billy, un xicot ben entremaliat que havia quedat amb un voluntari. Li vaig demanar que l'esperés al hall d'entrada i obrís la porta si trucaven, que jo estava a la capella pregant. Poc després van trucar i, com que havia deixat oberta la porta de la capella, vaig sentir que li deia -amb la seva potent veu- al que havia arribat: en Pep és a dalt, a la sala de resar.

Tots veuen que respectem les seves creences i, com ensenyava sant Josepmaria, se'ls hi parla de religió només si ells ho demanen. Però, sens dubte, els nois i les seves famílies perceben que

darrera de tot això hi ha una riquesa que els resultava, en part, desconeguda, que té les seves arrels en el cristianisme.

14. HEROIS DEL RAVAL

Article de Ramon Balmes. *La Vanguardia*, 07.04.2017, p. 51.

Juguen a la Lliga del Consell de l'Esport Escolar de Barcelona. L'equip cadet Braval té jugadors de sis països nascuts els anys 2001 i 2002. Entrenen un cop per setmana al poliesportiu Can Ricart del Raval i estan a punt de classificar-se per jugar el Campionat de Barcelona. “Per integrar cal barrejar, així trenques barreres”. Ho diu el pedagog Josep Masabeu (Sabadell, 1952), artífex d'aquest petit miracle.

El pròxim partit es disputarà al camp del col·legi Lleó XIII, a la zona alta de la ciutat. I entre hores d'estudi i entrenament es preparen per jugar per Setmana Santa el Campionat d'Espanya de Futbol Sala de clubs juvenils.

Als bigarrats carrers del Raval barceloní, on la vida flueix paral·lela a la marginació i l'exclusió social, més de 200 joves immigrants de 30 països, que parlen deu llengües, participen activament en els programes socioeducatius de l'associació

Braval, un projecte que va néixer el 1998 i es va consolidar el 2002. Vèncer la pobresa amb l'educació i l'esport. Aquesta és la divisa del professor Masabeu, que ha fet de la solidaritat un dels pilars de la seva vida al capdavant de Braval. L'ajuden 160 voluntaris. El binomi és estudi a les instal·lacions de Braval, al carrer de la Cera, i entrenament a Can Ricart.

“Els capitans es queden”. Kiko Carbonell (Tàrraga, 1955), professor d'educació física, envia la resta de l'equip a les dutxes. És un quart de deu del vespre a Can Ricart i Marc Andrei, Philip i John reben la llista dels deu convocats per al partit al Lleó XIII.

La Lliga del Consell de l'Esport els permet competir amb equips de tots els barris de la ciutat, visitar els seus camps i rebre'ls al Raval. “Té molt de mèrit. Hi ha algun problema personal dur, i aquí tiren endavant”, apunta Carbonell, deu anys de voluntari.

Marc Andrei (Luzon, Filipines, 2001) ho sap molt bé. “He après de la constància i et fas fort mentalment. És una experiència traslladable a la vida”. El primer capità de Braval es recolza en el seu referent: Neymar. “En homenatge a ell porto el dorsal número 11. M'agrada perquè és bromista i el que és difícil ho fa fàcil. És com si ballés al camp, com si estigués volant”. El capità (4t d'Eso a les Escoles Pies de la ronda Sant Antoni) va arribar a Barcelona amb vuit anys i està decidit a estudiar arquitectura a la UPC. De Braval ja n'han sortit una dotzena d'universitaris.

Separats per l'origen, però units pel futbol. S'ajuden al camp i a la sala d'estudi. Són oberts, participatius i saben fer pinya. “He fet classes en col·legis d'elit i no canvio a aquests joves per cap altre grup”, apunta en Kiko. “M'agrada el seu to humà: són nobles, senzills, molt agraiïts. Jo els ajudo, però també aprenc mol-

tíssim d'ells”.

Kevin (Cali, Colòmbia, 2002) cerca dues virtuts en els futbolistes: que siguin bons, però sobretot que siguin bones persones. Aquest defensa del Braval té els seus ídols: James, Falcao i Messi. “M’agraden com a persones perquè fan bones obres i són molt bons al camp”. Dues coses indissociables per a ell. En Kevin, que estudia al col·legi Xaloc, gaudeix del bon ambient futbolístic de Barcelona.

En un món on fins i tot l’educació es converteix en franquícia, Braval s’erigeix amb senyes d’identitat molt fermes per als nens immigrants. “Arriben aquí com a nens molt inestables”, recorda Masabeu. Pares sense feina, famílies desestructurades, costums molt diferents. Què els queda? La religió. De fet a l’equip hi conviuen catòlics, baptistes, musulmans i evangèlics.

Xakir i Abdelalim són laterals. Ossama és davanter, un dels màxims golejadors. “Soc ràpid i m’agrada xutar directe a porteria”, apunta. Tots tres són musulmans i senten passió pels jugadors del Barça. “Em sento identificat amb Suárez. M’agrada la seva fam de gols, la seva lluita constant, no és d’aquells que es rendeixen”, intervé Ossama, 15 anys, de pares marroquins, que va estar tres setmanes sense jugar. I no per lesió. La caiguda va ser en l’avaluació trimestral de l’institut Consell de Cent, on estudia tercer d’Eso. “Jugues segons les notes i vaig haver de recuperar 18 hores d’estudi a Braval”.

L’Abdelalim va néixer fa 14 anys a Casablanca i somia ser enginyer aeronàutic. “Em sento molt còmode a l’equip. Som com una sola persona. Ens entenem tots”. I en Xakir, de pare pakistanès i mare marroquina, és tan bo jugant de lateral com a les

classes de matemàtiques i anglès a l'escola Labouré. La seva projecció professional apunta clarament a enginyer informàtic.

Els carrers del Raval, on viu Kim (Manila, 2001), s'estrenen, però la passió futbolística i la vida s'eixamplen. “Braval és la meva segona casa. Aquí hi trobo molt bon ambient”. En Kim és el porter que ho para gairebé tot. Són els nois de la constel·lació Braval. Un equip que integra i obre horitzons!

15. QUI AJUDA ÉS A L'AVANTSALA DE TROBAR-SE AMB DÉU

**Entrevista de José Beltrán. *La Razón*. La Razón de la Fe.
01.05.2014. p. 12.**

Josep Masabeu. Des de l'any 2000 treballa a Braval, un projecte d'integració a través de l'esport impulsat per l'Opus Dei al barri barceloní del Raval. Des de fa cinc anys, aquest doctor en Pedagogia és a més el president d'aquesta iniciativa.

Com va començar?

El projecte neix quan la realitat del barri canvia. Si a Espanya l'any 1998 hi havia un 1% d'immigrants, al Raval ja estàvem al 10%. Des de l'església de Montalegre ja es venia fent una tasca d'ajuda al barri; el que tocava en aquell moment era adaptar-la. A partir d'aquí vam elaborar un pla per crear espais on convivessin persones diferents buscant l'ascensor social traduït en la inserció laboral. I com arrencar amb un objectiu en abstracte? Jugant a futbol.

Una pilota uneix?

Sempre i quan barregis en un mateix equip la diversitat. Altrament, mantens i fomentes el gueto. Ara tenim 12 equips en competició on estan forçadament barrejats joves de 30 països. Juguem a la lliga escolar de Barcelona i no anem malament. En diverses ocasions ens han donat el premi a l'esportivitat, que concedeixen els àrbitres. Això val un imperi, tenint en compte que els nostres equips són considerats "d'alt risc".

El 49% de la població del Raval és immigrant. És un polvorí per explotar?

Pot ser-ho. Si no ho ha fet és perquè hi ha una xarxa social que ho està apaivagant: col·legis, parròquies, entitats i assistents socials... I, sobretot, els veïns i les famílies s'estan bolcant entre ells. Nosaltres intentem que els nois estiguin ocupats, pressionem perquè vagin a l'escola i hem aconseguit que els nostres nois tinguin un absentisme escolar zero. Entre altres coses, perquè saben que, si falten a classe, no juguen. La primera vegada que l'hi vaig dir a un, em va reptar. No li va servir de res i va ser una lliçó per als que venien al darrere. Ara les famílies estan molt implicades perquè veuen que això és una aposta segura per la promoció dels seus fills.

Després d'aquest temps, haurà pogut recollir una mica del que ha sembrat

Vaig viure com un somni quan el primer dels joves del centre va acabar la carrera, i cada vegada que ve un amb un contracte de treball ho recordo. Aquest any tenim setze voluntaris que van ser part del programa fa uns anys. En ells ha calat el missatge de la generositat: si a mi m'han ajudat a sortir endavant, jo he d'ajudar.

Tanmateix, és un camí llarg

I tant! És una carrera de llarg recorregut. Si em preguntes els resultats d'aquesta setmana, no et puc dir res més enllà que els juvenils han guanyat o perdut un partit.

Com es cola Déu aquí?

Una persona que dona un cop de mà a una altra està a l'avantsala de trobar-se amb Déu, sigui de la religió que sigui. Tenim joves i voluntaris de nou religions, respectem totes les creences, però no amaguem la nostra identitat cristiana. De fet, ve un sacerdot una vegada a la setmana, i qui vol s'acosta a ell.

El papa Francesc insisteix una i altra vegada que els immigrants no són el problema. Sembla que no tots ho tenen tan clar...

No és un problema, sinó la solució. A més, és una oportunitat per exercir la caritat. La gent del carrer amb la que jo em moc ho viu així. Una altra cosa és veure-ho des d'una determinada institució que teoritza la nostra realitat.

Els falten hores de voluntariat als nostres polítics?

En molts casos, si, per descomptat. Els falta tocar la realitat.

Es tracta d'una obra de l'Opus Dei. Com vivim dels clixés, hi haurà a qui no li quadri que estiguin en un barri obrer

Tothom ho sap i tothom ho valora. Ni m'amago ni li refrego a ningú per la cara. De vegades arribem a pensar que anar d'aconfessionals és el millor per no molestar a l'altre. No obstant això, jo tinc l'experiència de mostrar amb naturalitat la meva fe i no tenir cap problema, més aviat el contrari. Simplement ho visc i, a partir d'aquí, hi ha a qui això li fa qüestionar la seva fe, i pregunta.

L'ajut a les persones necessitades correspon a l'administració o als particulars?

Tot és necessari. Tinguem present que a mi em poden ajudar econòmica i materialment des de la Generalitat, l'Ajuntament, una entitat o una parròquia, per exemple. Però a mi no m'estima ni l'Ajuntament, ni la Generalitat, ni aquesta entitat ni aquella parròquia. A mi m'estima la Carme, que està en aquella oficina de la Generalitat; en Joan, que està en aquella parròquia; en Lluís, que està en aquella entitat; o la Maria, que és l'assistenta social. La relació personal és fonamental, i per això el treball del voluntariat contribueix decididament a aconseguir una societat més humana i cohesionada.

16. EL PROBLEMA NO ÉS LA IMMIGRACIÓ, ÉS L'ATUR

**Entrevista de José Orihuel. *Expansión*. Catalunya.
29.03.2011. p. 8.**

Josep Masabeu porta tretze anys al capdavant de Braval, una institució del Raval de Barcelona que promou l'èxit escolar i la inserció laboral de joves de 30 països, la majoria d'ells immigrants.

Segons el Centre d'Estudis d'Opinió (CEO), el 49,3% dels catalans considera excessiu el nombre d'immigrants

M'agradaria conèixer exactament quin era l'enunciat de la pregunta. No és el mateix plantejar als enquestats si calen més immigrants per cobrir aquells llocs de treball que els d'aquí no volen, que preguntar-los si en sobren perquè hi ha més cues a la sanitat... Hi ha prejudicis i llocs comuns. Algú parla dels italians o dels francesos del Raval? Al barri hi ha més italians que equatorians i més francesos que dominicans. Es creen imatges estereotipades del Raval.

Es nota al Raval un ambient enrarit?

Al Raval hi viuen 48.000 persones en un quilòmetre quadrat. El 47,4% són immigrants i es calcula que la taxa d'atur ronda el 30%. Els nois estan nerviosos. Si això no explota és perquè Déu no ha volgut i perquè les entitats, les administracions i les parròquies s'han mogut. El problema no és la immigració en si, sinó l'atur. Si hi ha treball no passa res. Un exemple és el de Guissona, on més de la meitat dels habitants són de fora, però hi ha treball.

Quants polítics truquen per conèixer la teva opinió sobre la immigració?

Abans trucaven durant les campanyes comunicant-me a quina hora vindrien a visitar Braval, però jo els deia que no volia cap cavalcada electoral. Fora de les campanyes, molts polítics, de tots els partits, han vingut per conèixer Braval i per participar en les Converses sobre Immigració, que celebrem des del 2005.

Dius que, en parlar sobre immigració, no t'agrada el terme integració...

Sí, la paraula integració de vegades no vol dir res. Qui s'integra on si el 92% dels alumnes d'un col·legi són de fora? Cal explicar què és el que volem dir; sinó, és un concepte buit. Jo prefereixo parlar d'acomodació o d'encaix. Poso l'exemple del cotxe amb quatre persones que va cap a Tarragona; a meitat de camí recull a una cinquena, que s'acomoda a la part de darrere. El que no pot fer el nou passatger és dir: "anem a Girona!". El cotxe és meu i anem a Tarragona: la societat és la nostra; l'altra persona és qui ha vingut i qui ha d'acceptar la nostra manera de fer les coses i la nostra base cultural.

Seria convenient exigir això en un document?

Ensenyar és molt més simple que exigir-ho. Què és més tradicional: posar el pessebre o fer la migdiada? No es pot baixar a aquest nivell de detall. Els immigrants ho van aprenent per osmosi si s'aconsegueixen espais comuns de convivència. A Braval, els nois decoren les seves cases per Nadal, mengen la mona de Pasqua o corren la Cursa d'El Corte Inglés; però tipificar la vida és impossible.

I el requisit del coneixement del català plantejat per la Generalitat per a avalar la integració?

Això és el que fan tots els països. Han de complir els deures de la nostra societat, no perquè siguin immigrants, sinó perquè són ciutadans.

A vegades no és fàcil que s'adaptin...

Al principi van amb els del seu país d'origen; però si forces les coses -en el col·legi o en equips de futbol o bàsquet-, al cap de pocs mesos tots són iguals i es comencen a relacionar per interessos comuns i no per factors ètnics. A les escoles s'està fent molt bé: el que fan els professors és admirable, però el nostre sistema escolar pivota sobre la zonificació i seria millor repartir als immigrants entre diferents escoles.

Amb la crisi, hi ha immigrants que han tornat al seu país d'origen?

Són pocs els que han marxat, perquè aquí estan malament, però allà estan pitjor. Aquí tenen col·legi, sanitat i un pis d'uns quants metres quadrats. A més, han sabut adaptar-se a l'economia submergida: ha caigut l'afiliació a la Seguretat Social, però han augmentat les remeses que envien als seus familiars. En qualsevol cas, l'atur és un tema molt seriós, perquè els d'aquí tenim un

coixí social, però ells no el tenen. Pel que fa a la dicotomia català-castellà, es tracta d'una qüestió teòrica, perquè coneixen les dues llengües. Amb vuitanta hores davant la televisió els joves ja entenen el català i el castellà, encara que als seus pares els costa més.

Masabeu no dubta ni mig minut quan se li pregunta pel que més satisfaccions li ha donat la seva tasca a Braval: “primer, que un dels nois immigrant acaba d'acabar la carrera, tretze més estan a la Universitat i dos-cents estan treballant amb contracte; segon, que hi ha molts voluntaris entre els que van participar anys enrere en les nostres activitats: són un gran referent per als més joves”.

17. LA REPÚBLICA DEL RAVAL

Combinat de dos articles de Gregorio Luri.

***Barcelona Metròpolis* 77. 23.01.2010, p. 106; i *Ara. Criatures*. 12.03.2011, p. 13.**

Jo no havia sentit a parlar del Braval fins que Pep Masabeu em va convidar a dinar en el local. Només entrar-hi em vaig adonar que hi passava alguna cosa important. El primer que em va cridar l'atenció va ser l'escrupolosa cura dels petits detalls. Hi regna una pulcritud encomiable. No hi ha ni un paper al terra, ni una brossa de pols, ni una taca en cap paret. Tot és aquí tan excepcional que fins i tot hi ha un espai reservat per gaudir del silenci. Se m'acudeixen poques activitats més a contra corrent de la moderna pedagogia de la diversió bulliciosa.

Què és exactament el Braval? És un centre d'activitats que ofereix suport socioeducatiu als joves del barri. Quan va néixer, el 1998, la seva primera activitat va ser la creació d'un equip de futbol. A poc a poc ha anat desenvolupant altres activitats esportives i educatives.

El juliol de 2003 es va inaugurar el local del número 51 del carrer de la Cera. Si hi passeu, no us oblideu de fer-hi un cop d'ull. A l'interior, a més de sales de joc i d'estudi, d'ordinadors i de l'espai del silenci que hem comentat abans, també hi ha una petita capella, amb una imatge de sant Josepmaria Escrivà, fundador de l'Opus Dei. No s'amaguen les conviccions religioses, però tampoc no s'hi fa sectarisme. No es pretén adoctrinar, sinó mostrar, amb un gest solidari, que és possible viure en comunitat tot i les diferències de llengües maternes, llocs d'origen i credos religiosos.

L'eix de totes les activitats del Braval és l'esport. Per aquesta mateixa raó, el cor del local és la rentadora que ha de deixar la roba esportiva impol·luta. El jove que es decideix a participar en un equip s'ha de comprometre a assistir amb regularitat a l'escola i a prendre's molt seriosament les seves responsabilitats acadèmiques. Si no és així, ja sap que haurà de contemplar els companys des de la banqueta de suplents. Ara com ara hi ha cinc equips de futbol i cinc de bàsquet que participen en diferents competicions. És una manera magnífica de conèixer els altres barris i de prendre contacte amb els joves d'altres llocs de Barcelona. Els jugadors disposen, si ho volen, d'ajuda en els seus estudis i d'un lloc d'acollida en el qual, com ja s'ha apuntat, els hàbits no s'aconsellen, sinó que es practiquen. També poden assistir a classe de català i de castellà i disposen d'assessorament vocacional i professional. Tot plegat no seria possible sense la col·laboració optimista i generosa de més de cent voluntaris, l'activitat dels quals és especialment notable durant el mes de juliol. Al Braval s'ofereix als joves el fil d'Ariadna que condueix més enllà del laberint del quals molts no surten mai.

El dinar al qual hem fet referència abans és més que una invitació de cortesia. Pep Masabeu reuneix cada mes de sis a vuit persones, de diferents àmbits culturals i ideològics, per parlar de qüestions

relacionades amb la immigració. D'aquesta manera el Braval ha esdevingut també un centre de reflexió sobre l'emigració a Catalunya.

Si al Raval, amb un 50% de població immigrant, s'ha preservat una certa harmonia cívica ha estat, en part, gràcies a la feina de molts mestres.

Un d'ells, Pep Masabeu, va presentar el 28 de febrer de 2011 el seu llibre *La República del Raval. Eines de cohesió social*, que recull esquemàticament el treball que desenvolupa l'associació Braval, que ell dirigeix, al carrer de la Cera. Aquí, nois de 30 països, que parlen 10 llengües i practiquen 9 religions, s'entenen entre ells, treballen junts, aprenen a conèixer Catalunya i estudien amb l'ajuda d'un grup de voluntaris. Això és fer cohesió social. L'activitat de Braval és molt diversa, però a mi em criden especialment l'atenció dos aspectes.

El primer és la meticulosa neteja de les seves instal·lacions. És gairebé més difícil trobar un paper a terra que un gest de cansament en els col·laboradors de Pep. No és cap ximpleria proporcionar als infants i joves immigrants una experiència d'aquest tipus.

El segon és la sala per estar en silenci. Pep ha habilitat un espai on els nois que ho desitgen van a romandre una estona quiets i callats. Sempre hi ha algú. Simplement entren, s'asseuen en una cadira al davant d'una taula d'estudi i es queden una estona a practicar la convivència amb el ritme lent del silenci per sentir la seva intimitat, lluny de les urgències i els reclams imperatius del barri.

Mentre tots intentem estimular els nens, fomentant els seus interessos perquè es mantingui la seva atenció en moviment, en Pep, un dels pedagogs més innovadors de Catalunya, els dona la possibilitat

de gaudir del regal gratuït del silenci. Com et deia un amic comú:
“Endavant, Pep, i enhorabona”

18. COM UNA HAIMA A PEU DE CARRER

Son les cinc de la tarda d'un dia qualsevol. Acabem d'obrir la porta de Braval i arriba tot corrents en Marvin -11 anys-, preguntant pel Joan, el voluntari que el segueix. Li dic que en Joan avui no vindrà, perquè té un examen a la universitat.

- Passa alguna cosa?, li pregunto.

- He de fer uns problemes de mates, respon.

- Doncs, ja t'ajudo jo.

- No, tu no, ha de ser en Joan.

Intueixo que hi ha quelcom més que uns problemes de mates, i "em tiro de la moto" dient-li que en Joan vindrà l'endemà cap a les sis.

- Fins demà, diu en Marvin, i marxa corrents, tal com ha vingut. Al vespre truco al Joan, li explico el cas i li demano que vingui l'endemà.

Efectivament, l'endemà, cap a les sis, es troben en Marvin i en Joan. Es posen a una sala de treball i s'hi estan una bona estona. No van ni obrir les llibretes de mates, perquè el problema era un altre, un conflicte familiar. Però a mi en Marvin no me'l va voler explicar, perquè a qui li tenia confiança és al Joan, que

és el seu referent.

L'entrada de Braval, a peu de carrer, amb les portes de vidre transparent, és com una haima dels beduïns del desert del nord d'Àfrica, per on entren i surten a tota hora els nois, les famílies, els voluntaris, els veïns i la gent que busca informació o ajut. Cada tarda és el lloc “de la vida”, més enllà del desenvolupament estricte dels programes que fem.

Un dia entra una senyora amb el seu fill Abdul, que vol inscriure's a un equip de futbol. Li explico del que es tracta, li dono els papers per emplenar i quedem que els portarà l'endemà. L'acomiado estenent el braç i veig que no em vol donar la mà. Llavors em paro, la faig seure en un dels seients de l'entrada i li explico: - Mira, en la nostra societat nosaltres ens saludem i acomiadem donant-nos la mà. A una senyora, si la coneixes i li tens confiança, li fas un petó, però a un home no li fas, tot i que cada vegada és més habitual. Els italians es donen un petó, i els marroquins se'n donen tres. Del contrari ets un mal educat.

Em mira amb cara de sorpresa. Però segueixo.

- Si me'n vaig a viure al Japó, hauré d'aprendre a fer reverències, posar-me de genolls i seure al damunt dels talons, i menjar amb aquells palets de menjar.

Em sembla que ja ho comença a entendre, però acabo dient-li:

- O sigui, que o bé em dones la mà, o agafa el nano i te l'emportes, i no cal que porteu demà els fulls d'inscripció.

Em va donar la mà, i l'endemà varem inscriure al seu fill.

En Richard és un noi molt espavilat que juga molt bé a bàsquet. Viu aquí a la vora. De fet, tot és a la vora en aquest barri. El seu pare, en Robinson, passa sovint per Braval i saluda, i de quan en quan fem petar la xerrada. La seva situació econòmica és molt

precària, i van molt justos.

Un dia em va dir que tenia un deute d'uns trenta euros, i que a més no podien pagar el lloguer d'aquell mes. Entre uns i altres varem poder ajudar-los.

Però un parell de setmanes després vaig veure que en Richard arribava amb unes sabatilles de bàsquet d'allò més bo. Em vaig interessar per elles, els hi vaig lloar, i li vaig preguntar de quin lloc les havia tret. Em va dir que les hi havia comprat el seu pare. Em va estranyar però no li vaig dir res.

Cap a les vuit del vespre, en una cruïlla de carrers, em vaig fer el trobadís amb el seu pare i li vaig preguntar. Em va dir que les hi havia comprat ell. Sorprès, vaig dir-li:

- Però, com és possible si fa uns dies et varem ajudar econòmicament per pagar el lloguer i uns deutes? Com et pots gastar aquests diners en unes sabatilles d'esport pel teu fill?

I em va contestar:

- Mira Pep, no sé si ho entendràs, però era la gran il·lusió d'en Richard. Resulta que durant aquests dies he tingut diverses feines, he guanyat els diners necessaris, i les hi he comprat. És la primera vegada en la meua vida que he pogut satisfer-li una il·lusió. Perdona, però no sé si ho entendràs.

I sí, ho vaig entendre.

Ara arriben els infantils de futbol, que acaben de jugar un partit. Han perdut. Tots ben dutxats i pentinats d'aquella manera, van comentant la situació.

Porten la bossa de l'equipació, pantalons i samarretes, perquè s'ha de rentar. Com que els detergents decoloren diferent, l'equipació de cada equip es renta alhora. Ells mateixos ja saben com fer-ho: pugen a dalt, introdueixen la roba a la rentadora, posen el sabó i en marxa! Quan ja s'ha acabat, ho passen a l'assecadora, i després ho pengen al quarto de les dutxes, per

acabar-ho d'assecar. L'endemà ho tornaran a guardar a la bossa, fins el proper partit.

És un procés que cada equip realitza cada setmana, i d'aquesta manera els nois aprenen i van creixent en responsabilitat.

19. NIL. UNS DIES SENSE ANAR AL COLE

Sona el telèfon. És la Marta, la tutora de la classe d'en Nil.

- Hola Pep, truco perquè fa tres dies que en Nil no ve a classe. Hem mirat de connectar amb els seus pares i amb ell, i no ho hem aconseguit. No sabem res.

- Docs suposo que ara vindrà, perquè avui té entrenament.

- Per això et truco, a veure si te n'assabentes i ens pots dir quelcom.

És que els nois saben bé que, si no vénen a l'entrenament, falten a classe o no compleixen el que hem quedat, dissabte no juguen. Efectivament, poc després arriba en Nil. Li pregunto per la seva absència al col·legi i m'explica que ha estat malalt, tot sol a casa, perquè els seus pares sortien a treballar, i que -a més- aquests dies els seus pares s'han barallat. El tranquil·litzo i li dic que demà vagi a classe i ho expliqui a la Marta.

És habitual que tinguem contacte amb les escoles, i això ajuda molt en el procés educatiu.

En Nil té problemes acadèmics i uns resultats per ara no gaire brillants. S'esforça prou, però de vegades es deixa portar per una

sensació de fracàs, empitjorada perquè a casa li tiren en cara les males notes. A poc a poc anem aconseguint que els pares canviïn de “xip” i el vagin animant més.

Un dels dies que en Nil va venir a fer els deures, en Narcís -el voluntari que el segueix- va ajudar-lo a resoldre uns problemes, i va veure que en Nil els havia après molt bé.

Aquella nit vaig trucar a la Marta i li vaig explicar. L’endemà, la Marta el va fer sortir a la pissarra a fer un dels problemes, que en Nil va resoldre amb rapidesa i seguretat. La Marta el va felicitar, tot lloant el seu esforç, i animant-lo a seguir en aquesta línia de treball. La seva autoestima va pujar molts punts. Naturalment, en Nil no sabrà mai que jo havia trucat a la Marta.

Trobem una gran diferència d’actitud entre els nois immigrants i els nois espanyols del barri del Raval “de tota la vida”. És un tema que hem parlat sovint amb les escoles.

Podríem dir -en general- que els nois espanyols són una mica “depressius”, perquè a casa seva han “mamat” el fracàs: els meus pares són pobres, els meus avis ja eren pobres...; per tant, jo no me’n sortiré.

En canvi, els nois immigrants el que han “mamat” a casa és lluita: la meva mare va venir del meu país i ha estat tota sola aquí tres anys fins que ens va poder portar, el meu pare aquesta nit vigilarà un pàrquing i guanyarà vint euros, demà pintarà un pis i en guanyarà trenta...; doncs jo també tiraré endavant.

I resulta que, encara que tots ells, immigrants i autòctons, viuen en les mateixes condicions, la manera d’enfrontar la vida és diferent.

Això passa també en la relació de cada voluntari amb els nois. Quan jo li explico a un noi que ha d’anar a classe, que s’ha de

comportar bé, que ha d'obeir els seus pares, etc., en el fons em mira amb una cara d'avorrit que ve a dir que ja entén que estic complint el meu rol. Ja se sap que jo he de dir aquestes coses.

Però si el mateix li diu un voluntari dels que els anys anteriors van participar en les activitats de Braval, que és del seu propi país o d'un altre, que viu en unes condicions materials com ell, i que resulta que ha acabat la carrera i té feina...

- Ah! Això és diferent, es diu el noi. Si ell ha pogut, jo també; però he de seguir les seves passes.

Quantes vegades l'exemple personal és la millor motivació. I això es dona cada dia.

En Jeff és un noi de 14 anys que juga molt bé a bàsquet. La situació econòmica de la família és estable, perquè el seu pare i la seva mare tenen feina. Però el seu pare treballa de nit i la seva mare treballa de dia. Quan en Jeff es lleva al matí la seva mare ja ha marxat i el seu pare encara no ha arribat. I al vespre és a l'inrevés.

Ens trobem amb un gran problema: en Jeff fa exactament el que li dona la gana, perquè a casa seva ningú no li pot donar pautes. Afortunadament, el seu entrenador de bàsquet -l'Alfons- ha connectat molt bé amb ell i a poc a poc li va donant les pautes de comportament. Per al Jeff, tot el que diu l'Alfons "va a missa", no només en els aspectes esportius, sinó també en el seu capteniment i comportament. L'Alfons és el seu gran referent.

La actuació del voluntariat permet transmetre unes poques pautes de funcionament molt repetitives: ordre, puntualitat, neteja, esforç, capacitat de superació, ajudar els altres, pensar en l'equip, demanar les coses "si us plau", donar les gràcies, etc. En les situacions límits cal arribar al punt que, si el noi no compleix les seves obligacions, "el dissabte no jugaràs el partit".

Assumir aquestes pautes fa que cada noi vagi agafant seguretat en sí mateix.

En conseqüència, es va creant un ambient de respecte, confiança i responsabilitat que és la vivent escola de la llibertat.

20. EL LICEU PEL RAVAL. COM UN CONTE DE NADAL

21 de desembre de 2016. Acaben de tocar les nou de la nit i, lentament, es van apagant els llums del Liceu. Anem a començar el recital solidari “El Liceu pel Raval”, organitzat per la Fundació Raval Solidari en benefici de les seves entitats patrocinades: Acció Social Montalegre, Terral i Braval. Ja és el tercer recital que fem. El Liceu és ple per escoltar l’original Big Band Orquestra de Barcelona, formada per 23 músics i dirigida per Antonio Peral. També hi participa el Cor del Terral, que protagonitzarà un dels moments més emotius de la vetllada. Ho explicava en Màrius Carol en la Carta del Director de *La Vanguardia* el dia de Nadal. “Mentre escric aquestes ratlles rebo un vídeo en el mòbil de la gala organitzada al Liceu pels empresaris Pep Llorens i Joan Mas amb la Fundació Raval Solidari. Gairebé dues mil persones van aplaudir els nois del cor del Raval, resultat d’una entrega emocionant. Els contes de Nadal encara existeixen i paga la pena explicar-los”.

El primer recital, el 2012, va ser al Palau de la Música, on la soprano Ainhoa Arteta, acompanyada pel tenor José Bros, el baix

Stefano Palatchi i el pianista Marco Evangelisti van interpretar fragments d'òperes. També van participar el Cor de Mitjans i el Cor Infantil de l'Orfeó Català.

El segon va ser al Liceu, el 2014, amb la participació del grup musical Ars Tunae, l'Orchestra a plectro Città di Milano i la Coral de Canigó, que van interpretar peces de Puccini, Bernstein, Verdi i cançons populars.

Aquestes activitats són una manera d'aconseguir els recursos necessaris, i també d'adonar-se que tenim molt suport social a la nostra tasca. No som quatre arplegats, som molts i ben avinguts, i molta gent ens ajuda en aquest esforç d'aconseguir l'ascensor social i la cohesió en aquest barri.

També organitzem altres events: un sopar benèfic que s'ha realitzat al Club de Tennis Barcelona, al Reial Club de Polo i a l'hotel Juan Carlos I; o el torneig de golf que se celebra al Golf del Prat o al Golf de la Cerdanya.

En altres ocasions, l'event l'organitzen altres entitats i ens lliuren la quantitat que hagin recollit. Per exemple, el concert que van organitzar al Teatrillo, un petit local de Sarrià, on els organitzadors cerquen músics de tot tipus per tal que deleixin l'auditori amb les seves dots artístiques, en unes vetllades que s'aprofiten per presentar la tasca de moltes ONG, amb la fi de conèixer la gran feina que realitzen i col·laborar en els seus projectes. Un concert del 2011 fou a benefici de Braval.

Un punt que no hem d'oblidar en el dia a dia és el finançament de les activitats. Nosaltres no “fabriquem” un “producte” que al final venem i aconseguim uns ingressos. És una inversió de fu-

tur, a mig i llarg termini, que necessita la col·laboració de molts per construir una societat més humana i més justa.

El finançament de Braval s'aconsegueix a través d'aquests canals: la Fundació Raval Solidari, propietària del local, patrocina les activitats de Braval i garanteix la seva viabilitat econòmica; ens presentem a les convocatòries d'ajuts d'entitats privades i administracions públiques; tenim col·laboradors particulars; i comptem amb l'aportació econòmica dels participants. Ara aporten 90 € durant el curs, i altres 80 € per les activitats d'estiu. És important que facin un esforç i valorin així el que reben. D'altra banda, és un bon recurs educatiu que vagin estalviant aquests diners. Això contribueix que tinguin cura de les instal·lacions. Malgrat tot, hi ha famílies que no poden arribar a aquestes quantitats. Llavors acordem una altra aportació.

A banda d'aquests canals “estructurats”, es van produint tot un seguit d'accions puntuals, que potser són les que més arriben al cor. Com aquestes:

En un extrem del passadís del pis de dalt de Braval hi ha una guardiola, i molt sovint anem trobant petits donatius, uns cèntims, uns euros, que van posant els nois sense dir res.

Cada any fem un sopar de Nadal del voluntariat, i l'anunciem amb un pòster al taulell d'anuncis de l'entrada. L'any passat la Júlia i la Genifer, mares del Ricard i en Brandon, infants de bàsquet, van preguntar quants seríem en el sopar. Els hi diguérem que uns setanta. Sense dir res, van recol·lectar diners entre els pares de l'equip i es van presentar amb dues caixes amb dotze ampolles de cava.

I per acabar, recordo el dia que es va presentar en Bryan, un dels primers nois que van acabar la carrera. Havia aconseguit el seu primer contracte de treball i venia per donar-me una part del seu primer sou per Braval. Ha estat un dels moments més emocionants de la meva vida.

EPÍLEG. EN AQUESTS 20 ANYS...

1240 participants, de **30 països**, que parlen **10 llengües**
i professen **9 religions**

950 voluntaris

Anualment

150 participants a l'hivern

110 participants a l'estiu

160 voluntaris, que dediquen **15.000 hores** a ajudar als altres
80 estudiants
55 professionals
25 jubilats

Ja tenim voluntaris procedents dels joves que havien participat
en els programes

Programes

Esportiu Multiètnic

Programa 1@1

Llengua Bàsica

Ocupacional

Talent Jove

Escola de Famílies

Torneig de Primavera

Casal d'Estiu

Combinat d'Estiu

Foment del Voluntariat

Equips esportius

6 bàsquet

6 futbol

Anualment juguem amb 120 equips esportius de tots els barris de Barcelona

Èxit escolar

0 absentisme escolar

80% èxit escolar a l'Eso

96 han fet batxillerat

142 han fet cicles formatius

13 han acabat la carrera universitària

10 alumnes realitzant estudis universitaris actualment

Inserció laboral

365 estan treballant amb contracte, havent resolt tots els tràmits legals i administratius

Converses sobre Immigració a Braval

13 anys de Converses sobre Immigració

104 Converses

501 participants diferents en les Converses

5 Comitè organitzador

99 Món empresarial

76 Mitjans comunicació

96 Institucions assistencials

62 Societat civil

15 Confessions religioses

72 Món educatiu

59 Administracions públiques

17 Partits polítics i sindicats

Patrocinadors i Espònsors

40 Benefactors (donants) particulars

28 Fundacions, entitats i empreses

4 Administracions públiques

Premis

- Consell de l'Esport Escolar de Barcelona. 2002
- Fair Play. 2004
- Fons contra el racisme en el futbol. 2006
- Societat Econòmica Barcelonesa d'Amics del País. 2009
- Internacional Solidaritat en l'Esport. 2010
- Ajuntament de Barcelona. Compta fins a tres. 2005, 2010, 2011, 2012, 2013, 2017
- Inocente, Inocente. 2012
- Unesco. Frederic Mayor Zaragoza. 2012
- Valors a una trajectòria. 2013

Publicacions

Masabeu, Josep. **Immigració i cohesió social: el gran repte per a Europa. Una experiència reeixida al Raval de Barcelona.**

Revista de Catalunya (225), febrer 2007. Barcelona. ISSN. 0213-5876

Masabeu, Josep. **La República del Raval. Eines de cohesió social.**

Fundació Raval Solidari. Barcelona, 2010. ISBN. 978-84-614-6684-9

Wiquipèdia

Braval. <https://ca.wikipedia.org/wiki/Braval>

Josep Masabeu i Tierno. https://ca.wikipedia.org/wiki/Josep_Masabeu_i_Tierno

Reportatges a la televisió

Es troben al Canal Braval de youtube

<http://www.youtube.com/user/ONGbraval>

29.12.2007. TV3. Tot un món. Fora de l'aula

<https://www.youtube.com/watch?v=nQIPBKjyULM>

31.03.2009. BTV. Les notícies de les 10. Braval, Premi d' Amics del País

https://www.youtube.com/watch?v=G7P6eQ_za9c

10.03.2010. BTV. Respira. L'autoritat a l'escola

<https://www.youtube.com/watch?v=dTqWfpmT9Og>

05.06.2011. TV3. 30 minuts. Més que futbol? Els valors del Barça

<https://www.youtube.com/watch?v=VxAYfHi4FiQ&t=86s>

19.06.2011. TVE. La 2. Babel en TVE. Gol al fracaso escolar
<https://www.youtube.com/watch?v=7kujQ5AmLuw>

19.11.2011. TV3. Tot un món. Tirant endavant
<https://www.youtube.com/watch?v=8GhWks1FtRE&t=88s>

23.02.2014. TV3. Signes dels temps. Francesc Rosaura entrevista Josep Masabeu
<http://www.ccma.cat/tv3/alacarta/signes-dels-temps/pobresa-infantil-al-raval/video/4912591/>

22.03.2014. TVE. Informatiu Migdia. Dia mundial de la lluita contra el racisme
<http://www.rtve.es/alacarta/videos/informatiu/dia-mundial-lluita-contr-racisme/2462383/>

28.10.2015. BTV. Terrícoles. Lluís Reales entrevista Josep Masabeu
<http://www.btv.cat/alacarta/terricoles/42074/>

04.06.2017. TV3. Signes dels temps. Església de Santa Maria de Montalegre. 50 anys de servei al Raval de Barcelona
<http://www.ccma.cat/tv3/alacarta/signes-dels-temps/fundacio-raval-solidari/video/5670723/>

A poc a poc es va aconseguir una alta taxa **d'èxit escolar**
i un elevat grau **d'inserció laboral**,
ahora que es consolida la **cohesió social**.

Braval és un gran **espai comú de convivència**
i ha esdevingut **un centre de reflexió sobre la immigració**.

Iniciatives de Solidaritat i Promoció
Associació declarada d'utilitat pública
Cera 51, baixos. 08001 Barcelona
T. 93-443-39-04 braval@braval.org

www.braval.org

[/braval.org](https://www.facebook.com/braval.org)

[@braval_org](https://twitter.com/braval_org)

[/ongbraval](https://www.youtube.com/ongbraval)

Josep Masabeu i Tierno (Sabadell, 1952) és doctor en pedagogia per la Universitat de Barcelona (1988). Ha orientat la seva activitat professional en el món educatiu, en l'àrea de l'administració local, en la investigació històrica, en l'àmbit del lleure de la joventut i en el de la solidaritat.

És el president de **Braval**, una iniciativa de desenvolupament i promoció humana i social de l'Opus Dei al Raval de Barcelona, patrocinada per la **Fundació Raval Solidari**, que es proposa -mitjançant el voluntariat- promoure la cohesió social, lluitar contra la marginació, prevenir l'exclusió social dels joves i facilitar la incorporació dels immigrants a la nostra societat.

20 històries de superació al Raval ens presenta, amb pàgines viscudes pels seus protagonistes, l'experiència desenvolupada en el barri del Raval de Barcelona, on **Braval** realitza des de l'any 1998 programes i activitats dirigides a aconseguir la cohesió social. Promou el voluntariat. Busca l'èxit escolar i la inserció laboral. Hi participen joves de 30 països, que parlen 10 llengües i professen 9 religions. **Braval** és un gran espai comú de convivència i un centre de reflexió sobre la immigració. Els resultats obtinguts són ben esperançadors, i l'experiència es pot implementar fàcilment en altres indrets.

Edita:

ISBN: 978-84-697-3834-4

9 788469 738344